

Datu valsts inspekcija

DARBĪBAS PĀRSKATS 2021. GADS

PROFESIONALITĀTE

ATTĪSTĪBA

SADARBĪBA

TAISNĪGUMS

ATKLĀTĪBA

SATURS

PRIEKŠVārds	3
1.1. DATU VALSTS INSPEKCIJAS JURIDISKAIS STATUSS	4
1.2. DATU VALSTS INSPEKCIJAS DARBĪBAS MĒRĶIS UN FUNKCIJAS	4
1.3. DATU VALSTS INSPEKCIJAS PRIORITĀTES 2021. – 2025.GADAM	6
1.4. PĀRSKATA GADA GALVENIE UZDEVUMI	6
1.6. DATU VALSTS INSPEKCIJAS AMATPERSONAS PIENĒMTO LĒMUMU APSTRĪDĒŠANA UN PĀRSŪDZĒŠANA	9
2. PERSONAS DATU APSTRĀDES UZRAUDZĪBA UN PĀRBAUDES	11
2.1. SAŅEMTO SŪDZĪBU SKAITS	11
2.2. PERSONAS DATU AIZSARDZĪBAS PĀRKĀPUMU PAZIŅOŠANA	13
2.3. PIENĒMTIE LĒMUMI ADMINISTRATĪVO PĀRKĀPUMU LIETĀS	13
2.4. PREVENTĪVĀS PĀRBAUDES	14
Sīkdatņu izmantošanas atbilstība lielāko Latvijas e-komercantu tīmekļa vietnēs	14
Datu aizsardzības speciālista norīkošana valsts un pašvaldību iestādēs, sīkdatņu izmantošanas atbilstība tīmekļa vietnēs	14
2.5. GADĪJUMU IZPĒTE	15
Personas datu apstrāde valsts informācijas sistēmās	15
Tehnisko un organizatorisko drošības prasību ievērošana mobilajās aplikācijās veiktajā personas datu apstrādē	16
Pārmērīga un bez atbilstoša tiesiskā pamatojuma veikta personas datu apstrāde	16
Bērnu personas datu apstrāde	18
Personas datu apstrāde e-komercijā, komercpaziņojumu nosūtīšanā un sīkdatņu izmantošanā	18
Personas datu nelikumīga iegūšana un publicēšana sociālajos tīklos	19
Personas datu apstrāde veselības aprūpes jomā	19
Nesadarbošanās ar uzraudzības iestādi	20
<i>Civinity</i> personas datu aizsardzības pārkāpums	21
3. STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA	21
3.1. VIENAS PIETURAS AGENTŪRA	21
3.2. EIROPAS DATU AIZSARDZĪBAS KOLĒGIJA	22
3.3. BALTIJAS VALSTU UZRAUDZĪBAS IESTĀŽU SADARBĪBA	23
3.4. EIROPAS SAVIENĪBAS INFORMĀCIJAS SISTĒMU UZRAUDZĪBA NACIONĀLĀ LĪMENĪ	23
3.5. EIROPAS KOMISIJAS LĪDZFINANSĒTO PROJEKTU REALIZĀCIJA	25
4. DATU AIZSARDZĪBAS SPECIĀLISTA INSTITŪTS	26
5. KREDĪTINFORMĀCIJAS BIROJU DARBĪBAS UZRAUDZĪBA	26
6. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU	27
6.1. SEMINĀRI	27
6.2. STARPTAUTISKA KONFERENCE “PERSONAS DATI – NĀKOTNES PERSPEKTĪVA”	28
6.3. SABIEDRĪBAS INFORMĒŠANA, REKOMENDĀCIJAS UN VADLĪNIJAS	28
7. PERSONĀLS	31
8. FINANŠU RESURSI UN IESTĀDES DARBĪBAS REZULTĀTI	32
2022.GADĀ PLĀNOTIE PASĀKUMI	34

PRIEKŠVārds

Datu valsts inspekcija ir sagatavojusi publisko pārskatu, kas atspoguļo iestādes paveikto 2021.gadā. Datu valsts inspekcijai, pagājušais gads bija nozīmīgs ar to, ka iestādei apritēja divdesmit gadi.

Lai gan visā Eiropas Savienībā kopš 2018.gada 25.maija, ir piemērojama Vispārīgā datu aizsardzības regula, kas sniedza ievērojamu tiesību palielinājumu tieši fiziskām personām attiecībā uz kontroles iegūšanu pār to personas datiem un konkrētus nosacījumus organizācijām, kuras apstrādā datus, tomēr, noteiktas tiesības uz aizsardzību pret iejaukšanos privātajā un ģimenes dzīvē, risinājumi kā šo principu efektīvi nodrošināt digitālajā laikmetā, tiek meklēti vēl joprojām.

Tas redzams arī 2021.gadā, Datu valsts inspekcija, 16.novembrī organizēja starptautisku konferenci “Personas dati – nākotnes perspektīva!”, kurā uzstājās vadošie speciālisti no Latvijas un ārvalstīm, lai dalītos ar savu pieredzi par dažādiem personas datu apstrādes un aizsardzības aspektiem, aplūkojot aktuālus jautājumus desmit dažādās sesijās, sākot ar privātpersonas veikto datu apstrādi sociālajos tīklos līdz tiesībaizsardzības iestāžu veiktajai personas datu apstrādei.

Datu valsts inspekcija aktīvi strādā, lai informētu sabiedrību par personas datu apstrādi un aizsardzību, organizāciju tiesībām un pienākumiem, veicot personas datu apstrādi. 2021.gadā Datu valsts inspekcija ir veikusi dažādus sabiedrības informēšanas pasākumus saistībā ar iestādes darbību, mērķiem un uzdevumiem. Ir bijušas publikācijas laikrakstos un ziņu portālos, sniegtas intervijas un nodrošināta dalība dažādos radio un televīzijas raidījumos. Sadarbojoties ar masu saziņas līdzekļiem, sabiedrībai ir sniegtas konsultācijas un padomi par daudziem ar personas datu aizsardzību saistītiem aspektiem, aktuālām problēmām un iestādes pieņemtajiem lēmumiem.

Savukārt, lai stiprinātu Datu valsts inspekcijas kapacitāti, nodrošinot noteikto uzdevumu un funkciju izpildi, pagājušo gadu tika īstenotas strukturālās reformas, ir izveidota darbiniekiem labvēlīga un moderna darba vide, tādējādi piesaistot profesionālus un motivētus darbiniekus.

Datu valsts inspekcija novērtē, ka pārziņi un nozares speciālisti aktīvi konsultējas ar iestādi, lai nodrošinātu atbilstošus risinājumus personas datu aizsardzībai un atbilstību normatīvajam regulējumam.

Datu valsts inspekcija izsaka pateicību Tieslietu ministrijai un citām valsts institūcijām par atbalstu tās uzdevumu izpildē, kā arī pateicas citiem sadarbības partneriem par personas datu aizsardzības uzraudzības sekmēšanu Latvijā, kā arī par viņu sniegtajiem priekšlikumiem un īstenotajiem pasākumiem Datu valsts inspekcijas darbības efektivitātes uzlabošanai.

SKAIDROJAM
AIZSTĀVAM
REKOMENDĒJAM
GĀDĀJAM
SODĀM

1. PAMATINFORMĀCIJA

Darbības pārskats ir sagatavots pamatojoties uz Vispārīgās datu aizsardzības regulas 59. pantā¹ noteikto un saskaņā ar Fizisko personu datu apstrādes likuma 13. pantu, kas noteic, ka Inspekcija reizi gadā līdz 1. martam iesniedz darbības pārskatu Saeimai, Ministru kabinetam, Augstākajai tiesai, Eiropas Komisijai, Eiropas Datu aizsardzības kolēģijai un ievieto savā tīmekļvietnē.

1.1. DATU VALSTS INSPEKCIJAS JURIDISKAIS STATUSS

Datu valsts inspekcija izveidota pamatojoties uz spēku zaudējušo Fizisko personu datu aizsardzības likumu, un savu darbību uzsāka 2001. gada 1. janvārī.

Saskaņā ar Fizisko personu datu apstrādes likuma (turpmāk – Datu likums) 3. pantu Datu valsts inspekcija (turpmāk — Inspekcija) ir Ministru kabineta pārraudzībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kas ir datu uzraudzības iestāde Vispārīgās datu aizsardzības regulas (turpmāk – Datu regula) izpratnē un pilda Datu regulā un citos normatīvajos aktos noteiktos uzdevumus datu apstrādes jomā.

Inspekcija savā darbībā ir funkcionāli neatkarīga iestāde. Inspekcijas neatkarības statusu paredz Datu regulas 52. pants. Neatkarīgas uzraudzības iestādes statuss ir būtiska sastāvdaļa fizisku personu datu aizsardzībā un efektīvā funkciju izpildē.

Ministru kabinets institucionālo pārraudzību īsteno ar tieslietu ministra starpniecību. Pārraudzība neattiecas uz Inspekcijai noteikto uzdevumu un tiesību īstenošanu, kā arī Inspekcijas iekšējās organizācijas jautājumiem, tostarp iekšējo normatīvo aktu izdošanu, uzziņu sagatavošanu un lēmumiem, kuri attiecas uz Inspekcijas nodarbinātajiem (piemēram, lēmumiem par nodarbināto pieņemšanu un atbrīvošanu no amata, pārcelšanu un tās saskaņošanu, nosūtīšanu komandējumā, disciplinārlietu ierosināšanu, izskatīšanu un disciplinārsodu piemērošanu).

Inspekcija nodrošina konstitucionālo tiesību politikas īstenošanu tiesību nozares jomā, attiecībā uz fizisko personas datu apstrādi.

1.2. DATU VALSTS INSPEKCIJAS DARBĪBAS MĒRĶIS UN FUNKCIJAS

Inspekcija veic uzraudzību par personas datu apstrādi. Inspekcijas darbības mērķis ir aizsargāt cilvēka pamattiesības un pamatbrīvības personas datu aizsardzības jomā, nodrošināt Latvijas Republikas pārstāvību Eiropas Savienības un starptautiskajās institūcijās savas kompetences ietvaros un sekmēt, lai personas datu apstrāde tiktu veikta lietderīgi, tiesiski un atbilstoši tiesību aktiem.

Personas datu aizsardzība ir neatņemama informācijas sabiedrības sastāvdaļa, kas sekmē sabiedrības uzticēšanos valsts pārvaldei un līdzdalību lēmumu pieņemšanas procesā. Personas datu aizsardzība Latvijā ir nostiprinājusies kā cilvēktiesību pamatsastāvdaļa, ieviešot specifiskāku regulējumu dažādās personas datu apstrādes jomās un izveidojot personas datu aizsardzības nodrošināšanai un uzraudzībai efektīvāku regulējumu. Minētais regulējums tiek pilnveidots, ņemot vērā informācijas tehnoloģiju un interneta vides attīstības ietekmi uz personas datu aizsardzību, un palielinoties personas datu apstrādei dažādās jomās.

Inspekcija, pārskata gadā, izstrādāja “Datu valsts inspekcijas darbības stratēģiju 2021. – 2025. gadam”. Saskaņā ar noteikto misiju Inspekcija ir SARGS (Skaidrojam, Aizstāvam, Rekomendējam, Gādājam, Sodām) atbildīgai un saprātīgai personas datu apstrādei, līdzsvaram

¹ Vispārīgā datu aizsardzības regulas 59. pants: **Darbības pārskati**. Katra uzraudzības iestāde par savu darbību sagatavo gada pārskatu, kurā var būt iekļauts saraksts ar paziņoto pārkāpumu veidiem un saskaņā ar 58. panta 2. punktu veikto pasākumu veidiem. Minētos pārskatus nosūta valsts parlamentam, valdībai un citām iestādēm, kas izraudzītas dalībvalsts tiesību aktos. Tos dara pieejamus sabiedrībai, Eiropas Komisijai un kolēģijai.

starp personas datu izmantošanu un privātuma aizsardzību, sabiedrības izpratnei par datiem kā vērtību.

Atbilstoši darbības stratēģijai², Inspekcijas **virsmērķis** ir veicināt pamattiesību – tiesību uz personas datu aizsardzību – īstenošanu un sekmēt, lai personas datu apstrāde tiktu veikta lietderīgi, tiesiski un atbilstoši tiesību aktiem, ievērojot ikvienas personas pamattiesības un pamatbrīvības. Inspekcijas funkcijas nosacīti var iedalīt divās daļās – uzraudzība pār personas datu pārkāpumiem un preventīva funkcija.

Balstoties uz šīm funkcijām, lai sasniegtu virsmērķi, Inspekcija stratēģijā 2021.-2025. gadam ir izvirzījusi trīs galvenos darbības virzienus.

1. Informēta un motivēta sabiedrība un savlaicīgi novērsti pārkāpumi. Šī darbības virziena ietvaros plānots veicināt iestādes atpazīstamību sabiedrībā, palielināt sabiedrības izpratni par tās tiesībām personas datu apstrādes jomā un personu, kas apstrādā personas datus, izpratni par to pienākumiem, tādējādi savlaicīgi identificējot un novēršot datu apstrādes pārkāpumus, un nodrošinot tiesību uz personas datu aizsardzību ievērošanu. Rezultātā sabiedrība patīs un spēs efektīvi īstenot savas tiesības, savukārt personas datu pārziņi patīs un spēs efektīvi izpildīt savus pienākumus. Tāpat šī virziena ietvaros plānots īstenot pasākumus, lai veicinātu vienotas pieejas nodrošināšanu attiecībā uz personas datu aizsardzības pasākumu nodrošināšanu, izstrādājot vadlīnijas, rekomendācijas, skaidrojumus, kā arī saistošus publiskās pārvaldes noteikumus.
2. Nodrošināta efektīva personas datu uzraudzība. Šī darbības virziena ietvaros tiek nodrošināts, ka Inspekcijas lēmumi un piemērotie sodi ir pārredzami, caurspīdīgi un taisnīgi. Rezultātā datu pārziņi ir motivēti, ievērot normatīvajos aktos noteiktās personas datu apstrādes prasības.
3. Efektīva un uz attīstību vērsta iestāde. Šī darbības virziena ietvaros plānots mērķtiecīgi virzīties uz vērtību balstītu organizācijas kultūru, kuras centrā ir cilvēks un darbs sabiedrības labā. Inspekcijas vērtības - profesionalitāte, attīstība, sadarbība, taisnīgums un atklātība veicina Inspekcijas misijas un vīzijas sasniegšanu, veido organizācijas vidi un kultūru, nosaka darbinieku uztveri un domāšanu, atspoguļojas katra darbinieka rīcībā un attieksmē, sekmē resursu atdevi, paaugstinot darbinieku profesionalitāti, veidojot efektīvus komunikācijas kanālus ar sabiedrību. Rezultātā Inspekcija personas datu apstrādes jomā tiek vērtēta kā autoritāte, ir viedokļa līderis, tās darbs ir izprotams un tās resursi izmantoti efektīvi.

Visi darbības virzieni ir savstarpēji saistīti un cits citu papildinoši, gan veicinot katra atsevišķa virziena turpmāko attīstību, gan virsmērķa sasniegšanu.

² Datu valsts inspekcijas darbības stratēģijā pieejama <https://www.dvi.gov.lv/lv/ieksejie-normativie-akti#datu-valsts-inspekcijas-darbibas-strategija-2021-2025gadam>

1.3. DATU VALSTS INSPEKCIJAS PRIORITĀTES 2021. – 2025.GADAM

Valsts pārvaldes viens no nozīmīgākajiem mērķiem ir kļūt efektīvākai un tuvākai sabiedrībai, mazinot birokrātiju un represīvās funkcijas – sodu piemērošanu. Inspekcijas prioritātes tuvākajiem pieciem gadiem:

- 1) *Sabiedrības apzinātības līmeņa paaugstināšana* – veidot sabiedrības izpratni par saprātīgu un Datu regulai atbilstošu personas datu apstrādi, skatot personas datu apstrādes ietekmi uz sabiedrību kopumā, nevis indivīda kontekstā. Veicināt sabiedrības informētību par personas datu apstrādes nozīmīgo lomu ikvienas pamattiesības efektīvā īstenošanā.
- 2) *Sadarbības ar valsts un privāto sektoru stiprināšana* – sagatavot skaidrojumus, rekomendācijas un vadlīnijas personas datu apstrādes jomā, sniegt viedokli par normatīvo aktu projektu atbilstību datu apstrādes prasībām, konsultēt valsts iestādes, lai to darbība būtu atbilstoša Datu regulai, sniegt plašāku konsultatīvu atbalstu par personas datu apstrādes jautājumiem, darbībā izmantojot “Konsultē vispirms” principu.
- 3) *Viedokļa līderība* - sniegt profesionālu un pamatotu viedokli, tā palīdzot iegūt uzticību Inspekcijai, un izpratnes par personas datu kā vērtības nostiprināšanu sabiedrībā. Veicināt pārziņu izpratni par personas datiem kā daļu no cilvēka pamattiesībām, nevis rīku peļņas gūšanai.
- 4) *Uzticama iestāde* - profesionālas un saliedētas iestādes komandas veidošana, nepārtraukti attīstot savas zināšanas un iemaņas, lai kļūtu uz vērtībām balstīta efektīva iestāde un spētu adekvāti un savlaicīgi reaģēt uz jauno tehnoloģiju attīstību un izaicinājumiem. Sadarbības veidošana ar datu aizsardzības speciālistiem, lai rastu vienotu izpratni par personas datu aizsardzības principu piemērošanu praksē.

Ar Inspekcijas uzdevumiem, lai nodrošinātu normatīvajos aktos noteikto funkciju izpildi, iespējams iepazīties: <https://www.dvi.gov.lv/lv/darbibas-jomas>

1.4.PĀRSKATA GADA GALVENIE UZDEVUMI

1. Stiprināt Inspekcijas kapacitāti, īstenojot strukturālās reformas, veidojot konkurētspējīgu un labvēlīgu darba vidi Inspekcijā, piesaistot profesionālus un motivētus nodarbinātos Inspekcijas funkciju izpildes nodrošināšanai.
2. Iesaistīties normatīvo aktu un attīstības plānošanas dokumentu projektu izstrādē un sniegt viedokli par citu institūciju sagatavotajiem normatīvo aktu un attīstības plānošanas dokumentu projektiem.
3. Īstenot Datu regulas 58. pantā noteiktās pilnvaras, piemērojot korektīvos pasākumus Datu regulas prasību ievērošanas nodrošināšanai.
4. Inspekcijas 20 gadu jubilejas ietvaros organizēt konferenci nacionālā un starptautiskā līmenī par aktuāliem jautājumiem datu aizsardzībā.
5. Apstiprināt un publicēt Datu regulas 42.panta 5.punktā un Datu likuma 21.panta sestajā daļā minētos kritērijus un prasības sertifikācijas institūciju akreditācijai un sertifikāta izdošanai.
6. Izstrādāt vadlīnijas, kurās skaidroti personas datu apstrādes, izmantojot sīkdatnes, atbilstības nodrošināšanas mehānismi.
7. Izstrādāt un virzīt apstiprināšanai Datu likuma 22.panta otrās daļas izrietošos Ministru kabineta noteikumus “Rīcības kodeksa pārraudzības institūcijas novērtēšanas, licencēšanas un uzraudzības noteikumi”.
8. Veikt pasākumus sabiedrības izpratnes par fizisko personu datu apstrādi un aizsardzību veicināšanai, organizējot izglītojošos seminārus (vismaz četrus) un publicējot skaidrojumus.

9. Veikt Eurodac regulas 32.panta 2.punktā noteikto revīziju.
10. Veikt N.SIS/N.VIS revīziju.
11. Izpildīt Datu likuma 18.-20.pantā noteiktos uzdevumus - organizēt divus datu aizsardzības speciālistu eksāmenus.

1.5. DATU VALSTS INSPEKCIJAS LĪDZDALĪBA VISPĀRĪGĀS DATU AIZSARDZĪBAS REGULAS PRASĪBU IEVIEŠANĀ NACIONĀLĀ LĪMENĪ

Pārskata gadā Inspekcija sniedza viedokļus valsts institūcijām par normatīva regulējuma uzlabošanas nepieciešamību, iniciatīvām normatīvo aktu jaunradē un problēmjautājumiem normatīvajā regulējumā.

Tika sniegts viedoklis Valsts ieņēmumu dienestam par valsts amatpersonu deklarāciju (turpmāk – deklarācija) publiskojamās daļas publicēšanas atvērto datu veidā Latvijas Atvērto datu portālā (turpmāk – atvērto datu portāls) atbilstību Datu regulas prasībām. Ņemot vērā to, ka atvērtie dati ir dati, kuru izmantošanai, tai skaitā tālākai izplatīšanai, nav nepieciešams apstrādes tiesiskais pamats un nolūks, savukārt personas datu apstrāde ir veicama, ja pastāv vismaz viens no Datu regulas 6. panta 1. punktā minētajiem tiesiskajiem pamatiem un atbilstošs nolūks, Inspekcijas skatījumā nav pieļaujama deklarāciju publiskojamās daļas publicēšana atvērto datu veidā atvērto datu portālā.

Inspekcija informēja Tieslietu ministriju par nepilnībām normatīvajā regulējumā saistībā ar videonovērošanas veikšanu valsts aizsardzības objektā un ap to noteiktā aizsargjoslas teritorijā. Rosinot, pilnveidot normatīvo regulējumu attiecīgajā jomā un normatīvo aktu līmenī noteikt, ka valsts aizsardzības objektos var tikt veikta videonovērošana.

Tāpat Inspekcija ir sniegusi viedokli par Tieslietu ministrijas izstrādāto likumprojektu “Grozījumi Komerclikumā” un saistīto likumprojektu “Grozījumi likumā “Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru””. Norādot, ka ir vērtējams jautājums par iespējami pārmērīgu fizisko personu datu apstrādi kontekstā ar plānoto akcionāru dzīvesvietas datu apstrādi. Inspekcijas skatījumā akcionāru sasniedzamība būtu nodrošināma, izmantojot tikai saziņas adresi, jo, pirmkārt, dzīvesvietas adrese ir pietiekami sensitīva informācija un tās publicēšana var radīt riskus personu drošībai, otrkārt, tā bieži var mainīties, līdz ar to pastāv risks ka tā būs neaktuāla. Vienlaikus aicinot izvērtēt akcionāru reģistra nodalījumā norādāmās saziņas adreses mērķi, proti, vai saziņas adrese ir norādāma, lai citi akcionāri un valde sazinātos ar akcionāru, vai arī tā norādāma, lai ar akcionāru varētu sazināties plašāks personu loks, tai skaitā valsts iestādes. Ņemot vērā elektronisko saziņas līdzekļu attīstību, nepieciešams izvērtēt arī saziņas veidu, iespējams akcionāru sasniedzamība ir nodrošināma, izmantojot tādus elektroniskos saziņas līdzekļus kā oficiālo elektronisko adresi un elektroniskā pasta adresi, atsakoties no saziņas ar pasta starpniecību.

Inspekcija ir līdzdarbojusies Ministru kabineta noteikumu projekta “Noteikumi par informācijas aktualizēšanas prasībām kopīgajā klienta izpētes rīkā un kopīgā klienta izpētes rīka pakalpojuma sniedzēja licencēšanu un uzraudzību” izstrādē.

Pārskata gadā Inspekcija sagatavoja un nodeva saskaņošanai Ministru kabineta noteikumus “Rīcības kodeksa pārraudzības institūcijas licencēšanas noteikumi”. Minēto noteikumu izstrāde ir nepieciešama, lai izpildītu Datu likuma 22. panta otrajā un trešajā daļā ietvertu Inspekcijai noteikto deleģējumu, proti, nosakot prasības rīcības kodeksa pārraudzības institūcijas licences saņemšanai, licences izsniegšanas, apturēšanas un anulēšanas kārtību un gadījumus, kā arī kārtību, kādā maksājama valsts nodeva par licences izsniegšanu un valsts nodevas apmērs.

Tāpat atzīmējams, ka Inspekcija rosinājusi Tieslietu ministrijas Pastāvīgajā Krimināllikuma darba grupā diskutēt par normatīvā regulējuma pilnveidošanu identitātes zādzību lietās. Inspekcija pauda viedokli, ka identitātes zādzības veikšanas mērķis galvenokārt ir īstenot citas noziedzīgas darbības, piemēram, krāpšanu vai piesavināšanos, tādējādi atbildība par identitātes zādzības veikšanu būtu vērtējama nevis Datu regulas ietvaros kā datu apstrādes

pārkāpums, bet gan kā daļa no noziedzīgām darbībām, kuru dēļ tiek veikta identitātes zādzība. Inspekcija aicināja vērtēt nepieciešamību Krimināllikumā vai citā normatīvajā aktā, kas paredz administratīvo atbildību, paredzēt atbildību par identitātes zādzības veikšanu, kā arī norādīja uz apsvērumiem, kas nepieļauj skatīt identitātes zādzību lietas Datu regulas ietvaros, piemēram, Inspekcijas rīcībā esoši nepietiekami mehānismi pārkāpēja konstatēšanā un apstākļi, ka identitātes zādzības veikšanas mērķis primāri ir īstenot citas noziedzīgas darbības, nevis veikt pretlikumīgu personas datu apstrādi.

Pārskata gadā Inspekcija savas kompetences ietvaros rosināja Valsts ieņēmumu dienestam pārskatīt esošo normatīvo regulējumu attiecībā uz nodokļu maksātāju struktūrvienību adreses publicēšanu reģistrā “Nodokļu maksātāji un nodokļu maksātāju struktūrvienību reģistrs”, kā arī cita starpā aicināja izvērtēt, kāda reģistrā iekļautā informācija atrodas tā publiskajā un nepubliskajā daļā un normatīvajos aktos skaidri definēt iekļautās informācijas apjomu.

Inspekcija ir līdzdarbojusies likumprojekta “Elektronisko sakaru likums” izstrādē, sniedzot savu viedokli par personas datu aizsardzības jautājumiem, tajā skaitā noslodzes un atrašanās vietas datu apstrādi un to glabāšanas termiņiem atbilstoši jaunākajām atziņām Eiropas Savienības Tiesas nolēmumos. Inspekcija norādīja, ka ir pārskatāms regulējums attiecībā uz saglabājamo datu piekļuves nodrošināšanu kompetentajām iestādēm tādiem mērķiem, kas nav saistīti ar smagu noziegumu un terorisma izmeklēšanu un novēršanu. Tāpat ir vērtējams saglabājamo datu glabāšanas termiņš, nodrošinot, ka dati netiek glabāti ilgāk kā tas nepieciešams konkrētu mērķu sasniegšanai. Inspekcijas viedoklis tika iekļauts likumprojekta anotācijā un panākta vienošanās, ka regulējums attiecībā uz saglabājamiem datiem tiks pārskatīts pēc tam, kad Eiropas Savienības līmenī tiks panākta galīgā vienošanās par Privātuma un elektronisko sakaru regulā ietveramo normatīvo regulējumu.

Pārskata gadā Inspekcija ir sniegusi atzinumus un viedokļus par normatīvo aktu pieņemšanu un piemērošanu, tajā skaitā par sākotnējiem un atkārtoti uz saskaņošanu virzītajiem tiesību aktu projektiem, kopumā 173 gadījumos.

Vispārīga informācija par gadījumiem, kur Inspekcija vērtēja līdzsvaru starp personas tiesībām uz datu aizsardzību un sabiedrības interesēm vai pārziņa legītīmām interesēm

Pārskata gadā Inspekcija sniegusi savu viedokli gadījumos, kur vērtējams līdzsvars starp personas tiesībām uz datu aizsardzību un sabiedrības interesēm, piemēram, gadījumā par biedrības tiesībām medijos un sociālajos tīklos publicēt negodprātīgu un nekompetentu valsts un pašvaldību iestāžu amatpersonu un darbinieku vārdus un uzvārdus.

Vērtējot situāciju, Inspekcija secināja, ka biedrībai ir tiesības publicēt medijos un sociālajos tīklos valsts un pašvaldību iestāžu amatpersonu un darbinieku vārdus un uzvārdus tikai tādā gadījumā, ja pirms personas datu apstrādes žurnālistikas vajadzībām ir veikts samērīguma izvērtējums un tā rezultātā konstatēts, ka izpildās visi kritēriji atbilstoši Datu likuma 32. panta otrajai daļai, tostarp konstatēts, ka datu subjekta intereses konkrētā gadījumā neprevalē pār sabiedrības interesēm. Tāpat arī Inspekcija vērsa uzmanību, ka publicējamai informācijai ir jābūt uzticamai un patiesai, un ir jāievēro Datu regulas 5. pantā noteiktie datu apstrādes principi, kas cita starpā noteic, ka datu apstrāde veicama tikai atbilstoši paredzētajam mērķim un tam nepieciešamajā apjomā.

Papildus attiecībā uz publicējamās informācijas ticamību, Inspekcija pauda viedokli, ka tikai tādā gadījumā, ja normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā valsts un pašvaldību iestāžu amatpersonas vai darbinieka rīcība vai pieņemtais lēmums ir atzīts par prettiesisku, šādu personu varētu apsūdzēt prettiesiskas darbības veikšanā. Savukārt privātpersonas subjektīvs viedoklis, ka valsts un pašvaldību iestāžu amatpersona vai darbinieks ir rīkojies negodprātīgi, nevar kalpot par pamatu šādas informācijas publicēšanai medijos vai sociālajos tīklos.

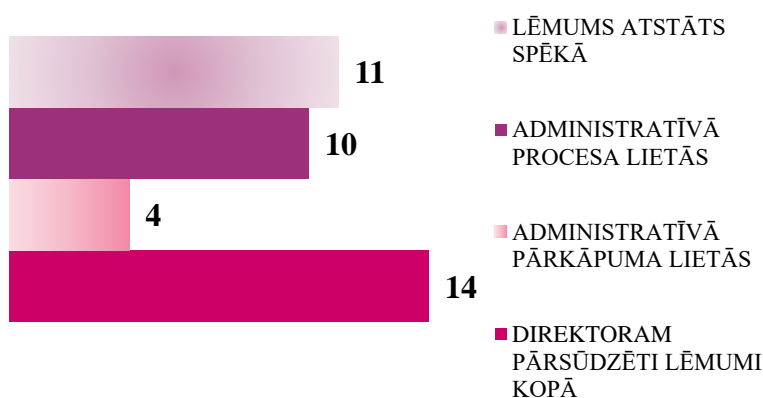
Tāpat Inspekcija sniedza skaidrojumu par to, ka korespondence, tostarp tiešsaistē, ja sarakstes dalībnieki ir fiziskas personas un tajā ietvertā informācija nav saistāma ar profesionālu vai komerciālu darbību, neietilpst Datu regulas tvērumā. Ja persona savam kaimiņam *Facebook* lietotnē *Messenger* ir nosūtījusi trešās personas datus saturošu videomateriālu, šāda rīcība ir personas datu apstrāde mājsaimniecības vajadzībām. Ņemot vērā, ka sarakstes dalībnieki ir fiziskas personas un sarakste skar kaimiņu savstarpējās attiecības, personas datu apstrāde tiek veikta personiska pasākuma gaitā, uz ko Datu regula neattiecas.

Inspekcija ir skaidrojusi, ka Datu regulas 5.pantā nostiprinātais minimizācijas princips, nenozīmē, ka, apstrādājot personas datus žurnālistikas vajadzībām, tie obligāti ir jāanonimizē. Situācijās, kad sabiedrības interese ir saistāma tieši ar konkrētas personas veiktajām darbībām, nevis vispārīgu notikumu, kura atspoguļošanai personas datu atklāšana nav svarīga, ir pamatoti raidījuma sižetā atklāt šo personu vārdus, uzvārdus vai ieņemamos amatus. Piemēram, gadījumā, kad tiek atspoguļota kādas amatpersonas vai sabiedrībā plaši zināmas personas iespējami prettiesiska darbība, mērķi - veicināt sabiedrības diskusiju par konkrētas personas rīcību - nebūtu iespējams sasniegt, neatklājot šo personu datus. Ievērojot minēto, tiek apstrādāts tāds personas datu apjoms, kāds nepieciešams nolūka sasniegšanai un datu minimizācijas princips netiek pārkāpts.

Tāpat Datu regulai atbilstoša un tiesiska ir valsts iestāžu rīcība, izsniedzot personas datus masu informācijas līdzekļiem. Proti, likuma Par presi un citiem masu informācijas līdzekļiem 5.pants paredz masu informācijas līdzekļu tiesības saņemt informāciju no valsts un sabiedriskajām organizācijām, tādējādi minētā tiesību norma vienlaikus nosaka arī iestāžu pienākumu sniegt informāciju, ja to pieprasa masu informācijas līdzekļi. Šādos gadījumos personas datu izpaušana vērtējama kā personas datu apstrāde žurnālistikas vajadzībām Datu likuma 32.panta izpratnē.

1.6. DATU VALSTS INSPEKCIJAS AMATPERSONAS PIENĒMTO LĒMUMU APSTRĪDĒŠANA UN PĀRSŪDZĒŠANA

Inspekcijas direktoram pārsūdzēti kopumā 14 lēmumi. Administratīvā pārkāpuma lietās pārsūdzēti 4 lēmumi, savukārt 10 lēmumi pārsūdzēti administratīvā procesa lietās. No kopumā 14 Inspekcijas direktoram pārsūdzētajiem lēmumiem, 11 gadījumos Inspekcijas amatpersonas pieņemtais lēmums atstāts spēkā, 2 administratīvajās lietās Inspekcijas faktiskā rīcība atzīta par prettiesisku, sniedzot iesniedzējam citu faktisko rīcību un norādot, ka izskatāmais jautājums neietilpst Datu regulas tvērumā, līdz ar to nav Inspekcijas kompetencē, savukārt 1 administratīvā pārkāpuma lietā grozīts piemērotā naudas soda apmērs uz mazāku.

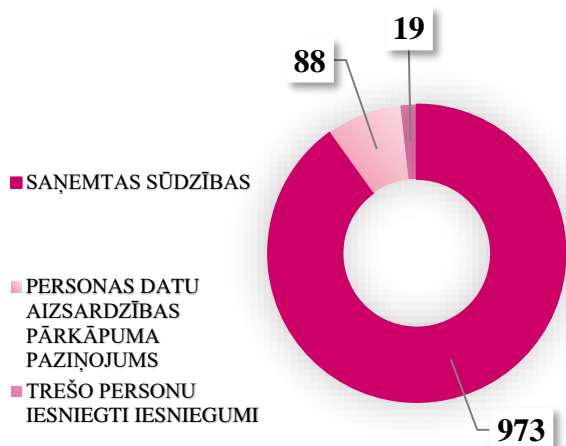

Tā, piemēram, pārskata gadā Inspekcijas direktors atstāja spēkā Inspekcijas amatpersonas 2020. gadā pieņemtu lēmumu un noraidīja saņemto sūdzību administratīvā pārkāpuma lietā, atzīstot tās pieņemto lēmumu par tiesisku un pamatotu, ar kuru Inspekcija piemēroja 65 000 *euro* naudas sodu komersantam par prettiesiskām darbībām ar fiziskas personas datiem. Tāpat arī Inspekcijas direktors atstāja spēkā Inspekcijas amatpersonas pieņemto lēmumu atteikt dzēst iesniedzēja personas datus saturošu informāciju no oficiālā izdevuma "Latvijas Vēstnesis", konstatējot, ka datu subjekta tiesību uz privāto dzīvi aizskārums nav lielāks nekā sabiedrības ieguvums no oficiālās publikācijas nemainīguma.

No Inspekcijas direktora pieņemtajiem 14 lēmumiem 6 lēmumi pēcāk pārsūdzēti tiesā. Viens Inspekcijas amatpersonas pieņemtais lēmums administratīvā procesa lietā pārsūdzēts, uzreiz apstrīdot to tiesā kā augstākā iestādē.

Kopumā pārskata gadā tiesas galējais nolēmums stājies spēkā kopumā 2 administratīvā pārkāpuma lietās. Abās lietās tiesa atstājusi spēkā Inspekcijas pieņemtos lēmumus.

2. PERSONAS DATU APSTRĀDES UZRAUDZĪBA UN PĀRBAUDES

Pārskata gada ietvaros Inspekcijā saņemtas 973 datu subjektu sūdzības par iespējamiem personu datu apstrādes pārkāpumiem (iepriekšējā gada pārskata periodā 941), 88 pārzīņu paziņojumi par personas datu aizsardzības pārkāpumiem (iepriekšējā gada pārskata periodā 113) un citu trešo personu (publisku iestāžu, organizāciju, apvienību) 19 iesniegumi par iespējamiem personu datu apstrādes pārkāpumiem (iepriekšējā gada pārskata periodā 28). Pamatojoties uz saņemtajām sūdzībām, paziņojumiem par personas datu aizsardzības pārkāpumiem un Inspekcijas pašas iniciatīvu, Inspekcija pārskata gadā kopumā veica 1286 personas

datu apstrādes pārbaudes (tai skaitā iniciatīvas pārbaudes) administratīvā procesa un administratīvā pārkāpuma procesa ietvaros.

Izskatīto pārbaudes lietu skaita palielinājums salīdzinājumā ar iepriekšējo pārskata periodu skaidrojams ar sabiedrības izglītošanos un pieaugošo interesi par savu personas datu drošību un to tiesisku apstrādi, kā arī ikvienas personas tiesībām attiecībā uz savu privātumu.

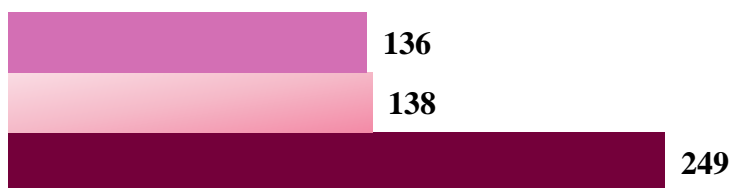
Jomas, kurās veiktas pārbaudes:

- 1) personas datu apstrāde tiešsaistes sociālajos tīklos un citās interneta vietnēs;
- 2) personas datu apstrāde valsts iestāžu informācijas sistēmās;
- 3) videonovērošanas veikšana publiskās vietās, privātpašumos, uzņēmumos un iestādēs;
- 4) datu subjektu tiesību ievērošanā;
- 5) personas datu apstrāde ārpusstiesas parādu piedziņas procesā un personas kredītvēstures izvērtēšanas procesā;
- 6) masu informācijas līdzekļu veiktā personas datu apstrāde;
- 7) bērnu personas datu apstrāde;
- 8) īpašu kategoriju personas datu (t.sk. veselības datu) apstrāde;
- 9) personas datu apstrāde e-komercijā, komercpaziņojumu nosūtīšanā un telekomunikācijā;
- 10) tiesībsargājošo iestāžu un citu publisko tiesību subjektu veiktā personas datu apstrāde.

2.1. SAŅEMTO SŪDZĪBU SKAITS

Vislielākais sūdzību skaits – 249 no 973 saņemtajām sūdzībām – pārskata periodā iesniegts par personas datu apstrādi tiešsaistes sociālajos tīklos un citās interneta vietnēs. Vairākumā gadījumu tika konstatēta personas datu apstrāde un datu subjekti tika informēti par savām tiesībām, tostarp tiesībām vērsties pie personas datu pārzīņa ar attiecīgu pieprasījumu par viņa veikto savu personas datu apstrādi, kā arī datu subjekta tiesībām lūgt pārzinim savu personas datu dzēšanu. Ņemot vērā lielo sūdzību par personas datu apstrādi tiešsaistes sociālajos tīklos un citās interneta vietnēs skaitu, Inspekcija izstrādāja un savā mājaslapā publicēja skaidrojumu “Tiesības uz savu personas datu dzēšanu no publiskās vides”, kurā sniegtas rekomendācijas, kā rīkoties, lai panāktu savu personas datu dzēšanu no tiešsaistes sociālo tīklu un citu resursu vietnēm.

JOMAS, KURĀS SAŅEMTAS VISVAIRĀK SŪDZĪBAS

- VIDEONOVĒROŠANA
- VALSTS IESTĀŽU INFORMĀCIJAS SISTĒMAS
- SOCIĀLIE TĪKLI, INTERNETA VIETNES

Otra joma, kurā visbiežāk tika saņemtas sūdzības, bija personas datu apstrāde valsts iestāžu informācijas sistēmās, proti, kopumā šajā jomā tika saņemtas un izskatītas 138 sūdzības. Reaģējot uz saņemtajām sūdzībām par valsts un pašvaldību iestāžu veikto personas datu apstrādi informācijas sistēmās, Inspekcija, lai sasniegtu lielāku iedzīvotāju kopumu tīmekļa vietnē publicēja

skaidrojumu iedzīvotājiem, vēršot uzmanību, ka Inspekcija neveic uzskaiti un nevar sniegt informāciju par citu organizāciju veikto personas datu apstrādi, tāpēc katrai personai individuāli jāvēršas pie katras organizācijas, tai skaita valsts un pašvaldību iestādēm, lai noskaidrotu vai un kādam mērķim tiek apstrādi konkrētā iesniedzēja personas dati, tai skaitā iestādes uzturētajās informācijas sistēmās³.

Salīdzinājumā ar 2020. gadu ir palielinājies sūdzību skaits par personas datu apstrādi videonovērošanas veidā – par šo jautājumu tika saņemtas 136 sūdzības. Izskatot šāda veida sūdzības, līdzīgi kā 2020. gadā, arī 2021. gadā tika konstatēts, ka visbiežāk nav izvietotas informatīvās zīmes par videonovērošanas veikšanu vai arī informatīvā zīme nesatur visu nepieciešamo Datu likuma 36. panta trešajā daļā noteikto informāciju (pārziņa nosaukumu, kontaktinformāciju, datu apstrādes mērķi, kā arī norādi par iespēju iegūt citu Datu regulas 13. pantā norādīto informāciju). Papildus tika konstatēts, ka videonovērošanas rezultātā iegūtie ieraksti bieži tiek glabāti ilgāk, nekā tas ir nepieciešams pārziņa norādīto mērķu sasniegšanai. Savukārt jo īpaši attiecībā uz privātīpašumos uzstādītajām kamerām nereti tika konstatēts, ka pārziņa uzstādīto videonovērošanas kameru darbības zonā ir iekļauti viens vai vairāki blakus esošie īpašumi vai publiskā telpa, kas neatbilst norādītajam videonovērošanas mērķim (sava īpašuma aizsardzība).

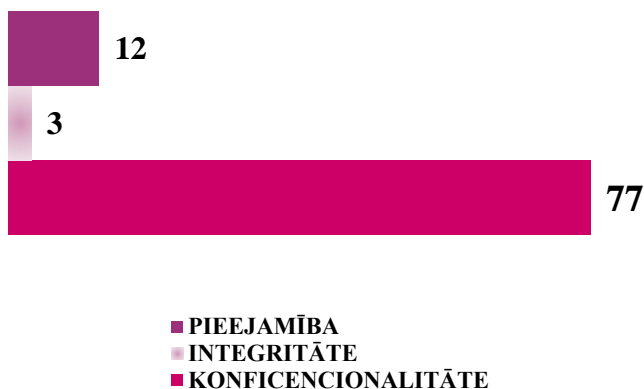
2021.gadā Inspekcija, izskatot datu subjektu sūdzības, 234 gadījumos piemēroja korektīvos līdzekļus (brīdinājums, rīkojums, rājiens, apstrādes ierobežojums) aicinot pārziņus pildīt Datu regulā noteiktos pārziņa pienākumus. Piemēram: izpildīt datu subjekta pieprasījumu īstenot viņam saskaņā ar Datu regulu piešķirtās tiesības, īstenot atbilstošus tehniskus un organizatoriskus pasākumus, lai nodrošinātu un spētu uzskatāmi parādīt, ka apstrāde notiek saskaņā ar Datu regulas prasībām, saskaņot veiktās personu datu apstrādes darbības ar Datu regulā minētajiem noteikumiem par personas datu labošanu vai dzēšanu, vai apstrādes ierobežošanu, ievērojot Datu regulas 16., 17., un 18. pantu, veikt personas datu apstrādi, ievērojot Datu regulas un Datu likuma prasības u.tml.

Kopumā Inspekcija joprojām saņem daudz privātpersonu sūdzību tieši par kaimiņu veikto videonovērošanu, tomēr šādas sūdzības pamatā tiek iesniegtas savstarpējo konfliktu un nesaprašanās dēļ citos neatrisinātos jautājumos. Turklāt liela daļa šo sūdzību izriet, nevis no pierādījumiem par prettiesisku datu apstrādi, bet gan no fakta konstatējuma, ka ir uzstādīta videonovērošanas kamera vai tai līdzīgs objekts, datu subjektam pašam nemēģinot pārliecināties par to, vai kaimiņš patiešām veic minēto videonovērošanu.

³ #DVIskaidro “Vai Datu valsts inspekcijai ir “datu bāze”, kas satur informāciju par citu personu veiktām personas datu apstrādēm?” <https://www.dvi.gov.lv/lv/dviskaidro-vai-datu-valsts-inspekcijai-ir-datu-baze-kas-satur-informaciju-par-citu-personu-veiktam-personas-datu-apstradem>

Inspekcija detalizētu skaidrojumu par privātpersonu veiktas videonovērošanas tiesiskajiem aspektiem ir ietvērusi 2021.gadā publicētajās rekomendācijās “Videokameru uzstādīšana un videonovērošanas veikšana fiziskas personas privātīpašumā”⁴.

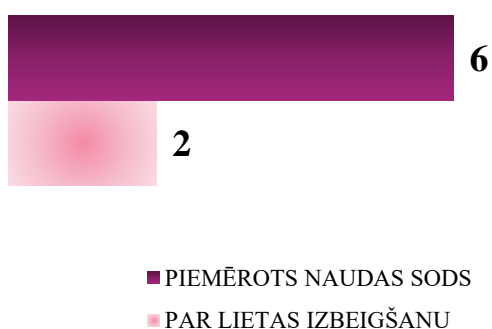
2.2. PERSONAS DATU AIZSARDZĪBAS PĀRKĀPUMU PAZIŅOŠANA

Personas datu aizsardzības pārkāpuma gadījumā, saskaņā ar Datu regulas 33.panta 1.punktu, pārzinis bez nepamatotas kavēšanās un, ja iespējams, ne vēlāk kā 72 stundu laikā no brīža, kad pārkāpums tam kļuvis zināms, paziņo par personas datu aizsardzības pārkāpumu uzraudzības iestādei (Inspekcijai), izņemot gadījumus, kad ir

maz ticams, ka personas datu aizsardzības pārkāpums varētu radīt risku fizisku personu tiesībām un brīvībām. 2021.gadā Inspekcijā saņemti 88 paziņojumi par personas datu aizsardzības pārkāpumiem, no tiem 77 par konfidencialitātes (nesakcionēta izpaušana vai piekļuve), 3 par integritātes (notikušas izmaiņas) un 12 par pieejamības (dati nozaudēti vai iznīcināti) pārkāpumiem. Informējam, ka atsevišķos gadījumos pārzinis personas datu aizsardzības pārkāpumu iesniedz par vairākām jomām (piemēram, konfidencialitātes un pieejamības pārkāpumu).

2.3. PIENĒMTIE LĒMUMI ADMINISTRATĪVO PĀRKĀPUMU LIETĀS

Pārskata periodā administratīvo pārkāpumu lietās Inspekcija pieņēma astoņus lēmumus, sešs no tām pārkāpējam piemērojot sodu (visos gadījumos piemērots naudas sods).

Administratīvo pārkāpumu lietās piemērotā naudas soda intervāls svārstās no 200 līdz 100 000 euro.

Kopā 2021.gadā tika piemērots naudas sods 109 627,18 EUR apmērā.

Minētie sodi tika piemēroti par pārkāpumiem, par kuriem atbildība ir

paredzēta Datu regulas 83. panta 5. punkta attiecīgajā apakšpunktā. Proti, par Datu regulas 83. panta 5. punkta “a” apakšpunkta pārkāpumu (pārkāpumi apstrādes pamatprincipos, tostarp nosacījumos par piekrišanu, ievērojot 5., 6., 7. un 9. pantu) – 3 gadījumos, 1 gadījumā par 83. panta 5. punkta “a” un “b” apakšpunkta pārkāpumu (datu subjekta tiesības saskaņā ar 12.–22. pantu), 1 gadījumā par 83. panta 5. punkta “b” un “e” apakšpunkta pārkāpumu (ja nav ievērots uzraudzības iestādes rīkojums vai pagaidu vai galīgs apstrādes vai datu aprites ierobežojums

⁴ Rekomendācijās “Videokameru uzstādīšana un videonovērošanas veikšana fiziskas personas privātīpašumā” <https://www.dvi.gov.lv/lv/dvi>

saskaņā ar 58.panta 2.punktu, vai nav sniegta piekļuve, pārkāpjot 58. panta 1. punktu), kā arī 1 gadījumā sods tika piemērots, pamatojoties uz Administratīvo sodu likuma par pārkāpumiem pārvaldes, sabiedriskās kārtības un valsts valodas lietošanas jomā 3. panta ceturto daļu (informācijas nesniegšana, informācijas nepienācīga sniegšana vai nepatiesa informācijas sniegšana Inspekcijai).

Lietvedība 2 administratīvo pārkāpumu lietās tika izbeigta, konstatējot Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 239. panta 1. punktā vai Administratīvās atbildības likuma 119. panta pirmās daļas 1. punktā (ja nav bijis notikuma vai tajā nav administratīvā pārkāpuma sastāva) paredzētus lietvedību nepieļaujošus apstākļus.

2.4. PREVENTĪVĀS PĀRBAUDES

Pārskata gadā Inspekcija veica divas preventīvās pārbaudes, kuru ietvaros tika pārbaudītas sīkdatņu izmantošanas atbilstība lielāko Latvijas e-komerciju tīmekļa vietnēs un par datu aizsardzības speciālista norīkošanu valsts un pašvaldību iestādēs un par sīkdatņu izmantošanu valsts un pašvaldību iestāžu tīmekļa vietnēs.

Sīkdatņu izmantošanas atbilstība lielāko Latvijas e-komersantu tīmekļa vietnēs

Pārskata gadā, Inspekcija veica preventīvu pārbaudi, kuras ietvaros tika pārbaudīta sīkdatņu izmantošana 26 komersantu tīmekļa vietnēs. Pārbaudei tika izvēlēti tie komersanti, kuri piedāvā preces vai pakalpojumus tiešsaistē, un kuru preču un pakalpojumu galvenais saņēmējs ir fiziska persona.

Tika pārbaudīts, vai tiek ievēroti nosacījumi sīkdatņu izmantošanai tīmekļa vietnē, tostarp tiek sniegta skaidra, visaptveroša informācija lietotājam, un tiek iegūta atbilstoša tīmekļa vietnes lietotāja piekrišana, tostarp mārketinga, statistikas un analītisko sīkdatņu izmantošanai, kā arī, vai tiek ievērota Datu regula un Informācijas sabiedrības pakalpojumu likums, kas regulē sīkdatņu izmantošanu tīmekļa vietnēs.

Kopumā visās pārbaudītajās 26 komersantu tīmekļa vietnēs tika konstatēta vismaz viena vai vairākas neatbilstības Datu regulas un Informācijas sabiedrības pakalpojumu likuma prasībām saistībā ar sīkdatņu uzstādīšanu un izmantošanu.

Vismazāk neatbilstību tika konstatēts, izvērtējot tīmekļa vietnē pieejamo sīkdatņu politiku/lietošanas noteikumus attiecībā uz minimāli nepieciešamās informācijas saistībā ar sīkdatņu izmantošanu, kura norādāma papildus sākotnēji sniegtajai informācijai, iekļaušanu. Pārbaudes ietvaros tika konstatēts, ka 9 no 29 tīmekļa vietnēm attiecīgā prasība ir nodrošināta, 18 tīmekļa vietnēs prasība ir daļēji izpildīta, savukārt 2 tīmekļa vietnēm nav sīkdatņu politikas/lietošanas noteikumu.

Visvairāk neatbilstību tika konstatēts attiecībā uz atbilstošas piekrišanas iegūšanas no tīmekļa vietnes lietotāja gadījumos, kad tās iegūšana ir obligāta. Nevienā no pārbaudītajām tīmekļvietnēm nav nodrošināta atbilstošas piekrišanas iegūšana, 25 gadījumos tikai daļēji tiek iegūta atbilstoša piekrišana no tīmekļa vietnes lietotāja, savukārt 4 gadījumos uzskatāms, ka piekrišana netiek iegūta vispār.

Detalizēta informācija par pārbaudes rezultātiem un ziņojums par konstatēto, veicot preventīvo pārbaudi attiecībā uz sīkdatņu izmantošanas atbilstību lielāko Latvijas e-komersantu tīmekļa vietnēs pieejama [šeit](#).

Datu aizsardzības speciālista norīkošana valsts un pašvaldību iestādēs, sīkdatņu izmantošanas atbilstība tīmekļa vietnēs

Pārskata gadā, Inspekcija veica preventīvu pārbaudi par datu aizsardzības speciālista norīkošanu valsts un pašvaldību iestādēs un par sīkdatņu izmantošanu valsts un pašvaldību

iestāžu tīmekļa vietnēs. Lai pārbaudītu datu aizsardzības normatīvo aktu prasību izpildi attiecībā uz datu aizsardzības speciālista norīkošanu, kā arī sīkdatņu izmantošanas atbilstību, Inspekcija veica preventīvu pārbaudi 140 valsts un pašvaldību iestādēs. Pārbaudes ietvaros, Inspekcija saņēma un izvērtēja 130 valsts un pašvaldību iestāžu sniegtās atbildes (10 iestādes atbildes nesniedza).

Tika pārbaudīts, vai tiek ievēroti nosacījumi attiecībā uz datu aizsardzības speciālista norīkošanu un paziņošanu Inspekcijai, kā arī pienākumu publicēt datu aizsardzības speciālista kontaktinformāciju, kā arī sīkdatņu izmantošanai tīmekļa vietnē, tostarp tiek sniegta skaidra, visaptveroša informācija lietotājam, un tiek iegūta atbilstoša tīmekļa vietnes lietotāja piekrišana, tostarp mārketinga, statistikas un analītisko sīkdatņu izmantošanai, kā arī, vai tiek ievērota Datu regula un Informācijas sabiedrības pakalpojumu likums, kas regulē sīkdatņu izmantošanu tīmekļa vietnēs.

Vismazāk neatbilstību tika konstatēts, Datu regulas 37.panta izpildē, kurš nosaka pienākumu publiskām iestādēm vai struktūrām, izņemot tiesas, tām pildot savus uzdevumus, iecelt datu aizsardzības speciālistu un publicēt informāciju tīmekļa vietnē. Visas iestādes, kuras sniedza atbildes uz Inspekcijas pārbaudes ietvaros uzdotajiem jautājumiem ir iecēlušas datu aizsardzības speciālistu, savukārt 10 no 130 iestādēm informāciju par datu aizsardzības speciālistu nebija publicējušas tīmekļa vietnē.

Visvairāk neatbilstību tika konstatēts, izvērtējot tīmekļa vietnē pieejamo sīkdatņu paziņojumu un sīkdatņu politiku/lietošanas noteikumus attiecībā uz minimāli nepieciešamās informācijas saistībā ar sīkdatņu izmantošanu, kura norādāma papildus sākotnēji sniegtajai informācijai, iekļaušanu, proti 93 tīmekļvietnēs tika konstatēta neatbilstošu/neesošu sīkdatņu paziņojumu un 73 tīmekļvietnēs neatbilstošu/neesošu sīkdatņu politiku.

Detalizēta informācija par pārbaudes rezultātiem un ziņojums par konstatēto, veicot preventīvo pārbaudi attiecībā uz datu aizsardzības speciālista norīkošana valsts un pašvaldību iestādēs, sīkdatņu izmantošanas atbilstība tīmekļa vietnēs pieejama [šeit](#).

2.5. GADĪJUMU IZPĒTE

Personas datu apstrāde valsts informācijas sistēmās

2021. gadā ir pieaudzis Inspekcijā saņemto sūdzību skaits par valsts un pašvaldības iestāžu veikto personas datu apstrādi, kā arī personas datu apstrādi dažādās valsts informācijas sistēmās.

Vienā no šādiem gadījumiem Inspekcijā tika saņemta fiziskas personas (datu subjekta) sūdzība, kurā tā informēja, ka saņēma vēstuli par sodu piemērošanu transportlīdzeklim, kas vairs nav personas īpašumā, turklāt sodi ir piemēroti par pārkāpumu, kas veikti pēc transportlīdzekļa atsavināšanas citas personas labā.

Lietas izskatīšanas gaitā tika konstatēts, ka transportlīdzeklis bija atsavināts ārvalsts fiziskai personai, kura transportlīdzekli nebija pārrēģistrējusi savā īpašumā un kura ir veikusi vairākus ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumus vairākās Eiropas Savienības valstīs. Mēģinot noskaidrot transportlīdzekļa īpašnieku, vienas ārvalsts kompetentā iestāde bija izmantojusi EUCARIS PRUM apakšsistēmu, kuru ir paredzēts izmantot tikai, izmeklējot noziedzīgus nodarījumus, savukārt citas ārvalsts juridiskā persona vērsās pie Latvijas Republikā praktizējoša zvērināta advokāta ar lūgumu identificēt transportlīdzekļa īpašnieku. Šis advokāts nebija pievērsis pienācīgu uzmanību Transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā iekļautajai atzīmei, ka transportlīdzeklis ir atsavināts ārvalsts fiziskai personai, un sniedza informāciju par bijušo transportlīdzekļa īpašnieku, kā rezultātā ārvalstu kompānija norādīja sūdzības iesniedzēju kā personu, kura ir transportlīdzekļa īpašnieks un tai tika piestādīti sodi par ceļu satiksmes pārkāpumiem. Tādējādi neprecīzu personas datu apmaiņas rezultātā, tika pieņemts

nepamatots lēmums par soda uzlikšanu citai personai. Veiktās pārbaudes rezultātā attiecīgās personas tika aicinātas izdzēst saņemtos datu subjekta personas datus un datu subjektam izrakstītie rēķini par sodu apmaksu tika anulēti.

Nemot vērā pārbaudes laikā konstatēto, Inspekcija sagatavoja skaidrojumu Latvijas Zvērinātu advokātu padomei, informējot par personas datu apstrādi Transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā gadījumos, kad transportlīdzeklis ir atsavināts citai personai, kura transportlīdzekli nav pārreģistrējusi savā īpašumā.

Tehnisko un organizatorisko drošības prasību ievērošana mobilajās aplikācijās veiktajā personas datu apstrādē

Pārskata gadā Inspekcija izskatīja arī divas sūdzības saistībā ar pārziņu izstrādātajās mobilajās aplikācijās veikto personas datu apstrādi. Abās lietās Inspekcija veiktās pārbaudes rezultātā secināja, ka pārziņi, izstrādājot mobilo aplikāciju funkcionalitātes, nebija nodrošinājuši atbilstošus tehniskos un organizatoriskos pasākumus, tādējādi pieļaujot klientu (datu subjektu) personas datus bez tiesiska pamata veiktai apstrādei, neievērojot arī Datu regulā noteiktos personas datu apstrādes principus. Lai gan mobilo aplikāciju funkcionalitātes kļūdas operatīvi tika novērstas un vienā lietā pat apturēta tās darbība, vienā no gadījumiem Inspekcija uzlika pārzinim galīgu mobilajā aplikācijā veiktās personas datu apstrādes (automatizētas personas datu ielasīšanas no attiecīgās sistēmas) aizliegumu, tādējādi novēršot prettiesisku datu subjektu personas datu izpaušanu trešajām personām. Tāpat Inspekcija uzdeva pārziņiem pārskatīt un ieviest atbilstošus tehniskos un organizatoriskos pasākumus, lai turpmāk nodrošinātu tiesiskajam regulējumam atbilstošu personas datu apstrādi.

Pārmērīga un bez atbilstoša tiesiskā pamatojuma veikta personas datu apstrāde

2021. gada sākumā Inspekcijas rīcībā bija nonākusi informācija par kāda uzņēmuma ieviesto praksi, izsūtot personām pa pastu reklāmu saturošus paziņojumus bez tiesiskajam regulējumam atbilstošas piekrišanas iegūšanas. Proti, uzņēmums prasīja personas (datu subjektu) piekrišanu dalībai tā organizētajā loterijā vai iegādājoties šī uzņēmuma tirgotās preces, pēc noklusējuma veidlapā ietverot piekrišanu arī marketinga materiālu saņemšanai par minētā uzņēmuma rīkotajām spēlēm un loterijām, nenodrošinot šai personai iespējas jau sākotnēji atteikties no šādu materiālu sūtīšanas, ja vien viņa pati nepievieno atsevišķu veidlapu ar lūgumu vairs neapstrādāt personas datus konkrētajam nolūkam. Papildus Inspekcija konstatēja, ka uzņēmums veiktajā personas datu apstrādē nenodrošināja datu subjektiem pārredzamas, saprotamas un skaidras informācijas sniegšanu atbilstoši Datu regulas prasībām. Kopumā, ievērojot to, ka pārbaudes laikā uzņēmums aktīvi sadarbojās ar Inspekciju, kā arī to, ka uzņēmums pieņēma lēmumu pārtraukt līdzšinējo praksi par marketinga paziņojumu sūtīšanu, uzņēmumam tika izteikts rājiens un pienākums izdzēst šādā prettiesiskā veidā iegūtos personas datus, kas tika izmantoti personalizētu marketinga materiālu sūtīšanai.

Inspekcija izskatīja arī sūdzību saistībā ar kādas apdrošināšanas sabiedrības veikto fiziskas personas (datu subjekta) personas datu (kredītreitinga) apstrādi, kuras ietvaros šī apdrošināšanas sabiedrība pirms obligātās civiltiesiskās transportlīdzekļa apdrošināšanas (turpmāk – OCTA) polises cenas piedāvājuma sagatavošanas pieprasīja un vērtēja no kredītinformācijas biroja datubāzes iegūto informāciju par datu subjekta kredītreitingu. Lai gan normatīvais regulējums paredz apdrošināšanas sabiedrībai iespēju vērtēt arī “citus risku ietekmējošus faktoros” pirms OCTA līguma noslēgšanas, Inspekcija atzina, ka apdrošināšanas sabiedrībai kā jebkuram datu pārzinim ir jāņem vērā personas datu apstrādei piemērojamās Datu regulas prasības, tostarp attiecībā uz apstrādājamo datu apjomu konkrētā mērķa (nolūka) sasniegšanai, proti, OCTA polises cenas piedāvājuma sagatavošanai. Veiktās pārbaudes laikā Inspekcija secināja, ka konkrētajā gadījumā datu subjekta intereses uz savu personas datu aizsardzību prevalē pār apdrošināšanas sabiedrības leģitīmajām interesēm, kā arī atzina, ka,

apstrādājot datu subjekta kredītreitinga datus OCTA polises cenas piedāvājuma sagatavošanai, apdrošināšanas sabiedrība ir veikusi pārmērīgu personas datu apstrādi bez tiesiska pamata, un uzlika apdrošināšanas sabiedrībai galīgu aizliegumu turpmāk apstrādāt (iegūt, izmantot un glabāt) šos personas datus (kredītreitingu) OCTA polises risku novērtēšanas procesā.

Kādā citā lietā Inspekcija pabeidza pārbaudi par kāda sporta kluba veikto personas datu apstrādi. Ieeja sporta klubā bija iespējama tikai izmantojot klientu pirkstu nospiedumus, un klientiem nebija iespējas izvēlēties izmantot savu pirksta nospiedumu vai kluba karti kā caurlaidi pieejai sporta kluba telpām. Sporta klubs uzskatīja, ka ieguvis klientu piekrišanu pirkstu nospiedumu (biometrisko personas datu) izmantošanai, jo šāda piekrišana izrietēja no sporta kluba un klienta līguma. Tomēr Inspekcija norāda, ka atbilstoši Datu regulas noteikumiem piekrišanai ir jābūt nepārprotamai un brīvi dotai, jo īpaši piekrišana personas datu apstrādei nevar būt sasaistīta ar līguma izpildes noteikumiem un pakalpojuma saņemšanas iespējām. Līguma nosacījums, kas paredz klientam pienākumu obligāti izmantot pirksta nospiedumu, neļaujot viņam izvēlēties izmantot citu alternatīvo līdzekli un nepiekrīst savu personas datu apstrādei, nevar tikt uzskatīts par nepārprotami sniegtu piekrišanu Datu regulas izpratnē. Līdz ar to Inspekcija uzskatīja šādu sporta kluba apstrādi par neatbilstošu Datu regulas noteikumiem. Pamatojoties uz minētā pārkāpuma smagumu, uzņēmumam tika piemērots naudas sods un uzlikts par pienākumu dzēst iegūtos klientu biometriskos datus, turpmāk ievērojot tiesiskā regulējuma prasības.

Savukārt saistībā ar personu apliecinošu dokumentu prettiesisku iegūšanu un glabāšanu 2021. gadā Inspekcija piemēroja sodu un uzlika pienākumu pārtraukt prettiesiskās datu apstrādes darbības uzņēmumam, kurš uztur sludinājumu publicēšanas portālu. Lai gan šajā lietā joprojām turpinās tiesvedība, Inspekcija veiktās pārbaudes laikā secināja, ka uzņēmums savas uzņēmējdarbības ietvaros, piemēram, uzņēmuma interneta vietnes lietotājiem lūdzot atgriezt viņiem naudu, pieprasīja šīm personām iesniegt personu apliecinoša dokumenta kopijas, lai gan šādas tiesības minētajam uzņēmumam nebija. Papildus Inspekcija uzsver, ka neviens Latvijas Republikā piemērojamais normatīvais akts neparedz privātiem uzņēmumiem pienākumu iegūt personu apliecinošu dokumentu kopijas gadījumos, kad personas (klienti) lūdz viņiem atgriezt naudu.

Darba devēja veiktā videonovērošana

Attiecībā uz darba devēja (uzņēmuma) veikto personas datu apstrādi videonovērošanas veidā Inspekcija ir saņēmusi un izskatījusi vairākas sūdzības, tostarp kāda darbinieka sūdzību par to, ka darba devējs īpašuma aizsardzībai un drošībai uzstādīto videonovērošanas kameru ierakstus izmantoja citam mērķim – darbinieku darba izpildes kontrolei –, par ko darbinieki netika informēti. Sūdzības izskatīšanas gaitā, Inspekcija konstatēja, ka darba devējam videoierakstu aplūkošana bija nepieciešama, lai novērstu kompetentās iestādes konstatētos pārkāpumus, izvērtētu darbinieku noslodzi, izanalizētu faktisko darba pienākumu izpildes laiku un sagatavotu attiecīgus darba līguma grozījumus. Lai gan darba devējs nebija veicis sistemātisku videoierakstu aplūkošanu darbinieku noslodzes vērtēšanai (tas bija viens gadījums – atsevišķa personas datu apstrāde ar jaunu personas datu apstrādes mērķi), Inspekcija secināja, ka darbinieku personas datu apstrāde (videoierakstu aplūkošana) tika veikta pretēji sākotnēji noteiktajam personas datu apstrādes mērķim un tiesiskajam pamatam, un līdz ar to atzina, ka videoierakstu aplūkošana tiek veikta bez tiesiskā pamata un neievērojot Datu regulā noteiktos personas datu apstrādes principus. Pārzinim (uzņēmumam) tika uzdots pārskatīt izstrādātos iekšējos noteikumus attiecībā uz videonovērošanas veikšanu, aktualizēt videonovērošanas zīmēs norādāmo informāciju, kā arī ieviest citus tehniskos un organizatoriskos pasākumus, lai turpmāk nodrošinātu Datu regulas prasībām atbilstošu personas datu apstrādi.

Savukārt citā lietā Inspekcija 2021. gadā pabeidza pārbaudi par kāda uzņēmuma sargposteņa telpā izvietotu videonovērošanas kameru, kas aptvēra visu šo telpu un tādējādi tika veikta attiecīgā darbinieka darba kvalitātes uzraudzīšana, pamatojot šādu rīcību ar veiktās

uzņēmējdarbības jomas – akcīzes preču ražošana – prasībām aizsargāt uzņēmuma īpašumu, mantu un preces, kā arī veikt kontrolētas pārbaudes. Pēc Inspekcijas veiktās pārbaudes, uzņēmums izvietoja nelielu aizslietni apsardzes darbinieku privātuma aizsardzībai, papildus norādot, ka videonovērošanas veikšana izriet no uzņēmuma juridiska pienākuma saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem, kas piemērojami veicamajai uzņēmējdarbības jomai. Tomēr, ņemot vērā to, ka veiktās videonovērošanas mērķis nav novērot uzņēmumā (sargposteņa telpā) strādājošos apsardzes darbiniekus, Inspekcija atkārtoti izvērtēja faktiskās situācijas apstākļus (uzstādītās videokameras novietojumu, leņķi un iespējas uzņēmumam veikt videonovērošanu mazākā apjomā, t.i., atbilstoši tās mērķim, bet neveicot darbinieka pastāvīgu monitoringu) un, ievērojot samērīguma principu, nolēma uzlikt par pienākumu uzņēmumam konkrētā laika posmā samazināt vai mainīt sargpostenī izvietotās videonovērošanas kameras leņķi un sakārtot iekštelpu tā, lai darba zona (veicamās darbības, kuras nepieciešams novērot) būtu tajā telpas pusē, uz kuru attiecīgi vērsts kameras leņķis.

Bērnu personas datu apstrāde

Inspekcijas rīcībā nonāca informācija, ka vismaz viena izglītības iestāde attālināta izglītības procesa nodrošināšanai 2020./2021. mācību gadā bija aicinājusi izglītojamos reģistrēties vairākās ārvalstīs, t.sk. ārpus Eiropas Savienības, esošās interneta vietnēs, kā rezultātā, skolēniem reģistrējoties šajās vietnēs, tiek apstrādāti (iegūti, glabāti, un pat, iespējams, nodoti citām personām) viņu personas dati. Inspekcija, izvērtējot iespējamus riskus un konstatējot, ka konkrētā (un, iespējams, citas) izglītības iestāde neizprot savu lomu personas datu apstrādē, nebija identificējusi atbilstošu tiesisko pamatu, kā arī nebija izpildījusi datu subjektu informēšanas prasības, aicināja Izglītības un zinātnes ministriju un Izglītības kvalitātes valsts dienestu nosūtīt Inspekcijas sagatavoto skaidrojumu visām izglītības iestādēm, tādējādi veicinot Datu regulas prasībām atbilstošu izglītojamo personas datu apstrādi (attālinātā) mācību procesa īstenošanā.

Vienlaikus, sākoties 2021./2022. mācību gadam, Inspekcija saņēma vairākas vecāku sūdzības par bērnu personas un veselības datu iespējamu prettiesisku apstrādi izglītojamo Covid-19 testēšanas ietvaros. Ziņas, ka bērnu vecāki ir saņēmuši cita bērna testēšanas rezultātus, vai arī saņēmuši it kā sava bērna testēšanas rezultātus, lai gan bērns Covid-19 testēšanas paraugu nav nodevis, bija nonākušas gan sabiedrības, gan mediju, gan politiķu redzeslokā.

Inspekcija, izvērtējot saņemtās sūdzības, konstatēja, ka izglītības iestādes nav pilnvērtīgi ievērojušas tām sniegtos skaidrojumus un instrukcijas, kādā kārtībā ir veicama izglītojamo Covid-19 testēšana, t.sk. paraugu saņemšana un nodošana laboratorijām. Vienlaikus, ievērojot to, ka atbildīgās iestādes savlaicīgi konstatēja nepilnības izglītojamo Covid-19 testēšanā, Inspekcija papildus sniedza skaidrojumus atsevišķām izglītības iestādēm un laboratorijām, aicinot tās turpmāk ievērot visas tām sniegtās instrukcijas, kā arī izdzēst prettiesiski apstrādātos bērnu datus.

Personas datu apstrāde e-komercijā, komercpaziņojumu nosūtīšanā un sīkdatņu izmantošanā

Pārskata gadā Inspekcija saņēma vairāku personu sūdzības par dažādu uzņēmumu interneta vietnēs konstatētajiem personas datu apstrādes pārkāpumiem. Galvenokārt šie pārkāpumi bija saistīti ar prettiesisku komerciālu paziņojumu (reklāmu) sūtīšanu no konkrētām e-komercijas tīmekļa vietnēm fiziskām personām uz viņu elektroniskā pasta adresēm vai tālruna numuriem par dažādām akcijām vai īpašiem piedāvājumiem, kuriem šīs personas (datu subjekti) nebija devuši skaidru un nepārprotamu piekrišanu. Veikto pārbaūžu laikā Inspekcija nereti konstatēja būtiskus trūkumus attiecīgo interneta vietņu Privātuma politikā (piemēram, mājaslapas apmeklētājam netiek sniegta skaidra un saprotama informācija par viņa personas

datu izmantošanas mērķiem un nolūkiem, norādītā informācija par pārzini un saziņas veidiem ar viņu ir kļūdaina u.c.), kā arī aktualizēja jautājumu par interneta vietnēs izmantoto sīkdatņu (to veidu) piekrišanas un atteikšanās iespējām, un tiesībām mājaslapas apmeklētājam veikt informētu izvēli.

Vienā konkrētā gadījumā Inspekcija saņēma datu subjekta sūdzību par kāda uzņēmuma mājaslapā veikto personas datu apstrādi, veicot pirkumus tiešsaistē. Veiktās pārbaudes laikā Inspekcija konstatēja, ka mājaslapā tiek izmantotas sīkdatnes bez atbilstošas piekrišanas iegūšanas no mājaslapas apmeklētājiem, ka norādītā Privātuma politika satur vairākus trūkumus, kā arī netiek iegūta Datu regulas un Informācijas sabiedrības pakalpojumu likumam atbilstošas piekrišanas iegūšana komerciālu paziņojumu sūtīšanā. Rezultātā uzņēmums veiksmīgi sadarbojās ar Inspekciju, sniedza skaidrojumus par faktiski veiktajām datu apstrādes darbībām un novērsa visas nepilnības, kā arī aktualizēja pastāvīgo klientu karšu iegūšanas noteikumus un e-veikala klientiem norādīto informāciju, cita starpā turpmāk nodrošinot tiesisku komerciālo paziņojumu sūtīšanu.

Tāpat Inspekcija izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu saistībā ar interneta vietnē piedāvāto pakalpojumu – valodu apmācības programmu un tās ietvaros veikto klientu (datu subjektu) personas datu apstrādi. Inspekcija konstatēja, ka pirms piekļuves mācību materiāliem, klientiem tiek prasīts aizpildīt anketu, kurā jānorāda informācija par personas vārdu, uzvārdu, telefona numuru, e-pasta adresi, augumu, svaru, profesiju, dzimšanas datumu, dzimšanas vietu, dzīvesvietu un ārzemēs dzīvojošo radnieku skaitu. Turklāt anketas aizpildīšana un minēto personas datu norādīšana anketā bija obligāts priekšnoteikums pakalpojuma saņemšanai, par ko klients jau bija veicis apmaksu. Lietas izskatīšanas gaitā Inspekcija secināja, ka no datu aizsardzības viedokļa ir pārmērīgi kā obligāti iesniedzamo informāciju pakalpojuma saņemšanai prasīt tādas personas datu veidus kā klienta dzīvesvietas pilsēta, dzimšanas datums, profesija, augums, svars un informācija par radniekiem ārvalstīs. Par šo un citiem lietā konstatētajiem pārkāpumiem uzņēmumam tika piemērots administratīvais naudas sods 2600 euro apmērā.

Personas datu nelikumīga iegūšana un publicēšana sociālajos tīklos

Pārskata gadā Inspekcija administratīvā pārkāpuma lietas ietvaros vērtēja, vai fiziskas personas veiktā citas personas (datu subjekta) datu apstrāde, iegūstot un vēlāk publiskojot dažādos sociālajos tīklos videonovērošanas rezultātā iegūto ierakstu fotogrāfijas, ir atbilstoša spēkā esošajam regulējumam.

Lietas ietvaros Inspekcija konstatēja, ka persona, izmantojot darbinieka amata pienākumiem piešķirto lietotāja piekļuvi, nesaistīti ar darba pienākumu izpildi (saviem personīgiem mērķiem) veica citu datu subjektu personas datu iegūšanu (uzņemot fotoattēlus no videonovērošanas sistēmas ierakstiem) un vēlāk publicēja tos dažādos sociālajos tīklos caur dažādiem šo tīklu lietotāju profiliem, kurus šī persona bija izveidojusi. Minētās darbības persona veica, neraugoties uz darba devējam sniegto apliecinājumu apstrādāt personas datus atbilstoši noteiktajām prasībām un iegūtos datus neizplatīt tālāk. Vēršot uzmanību uz to, ka nevienai personai nav pieļaujams šādā prettiesiskā veidā iegūt un tālāk izplatīt citu personu datus saturošus videoierakstus vai fotogrāfijas, par izdarīto administratīvo pārkāpumu Inspekcija šai personai piemēroja administratīvo naudas sodu 500 euro apmērā.

Personas datu apstrāde veselības aprūpes jomā

Pārskata gadā Inspekcija veica vairākas pārbaudes saistībā ar veselības aprūpē veikto personas datu apstrādi, izvērtējot gan pārzīņu (iestāžu, veselības aprūpes darbinieku) īstenotos tehniskos un organizatoriskos drošības pasākumus, gan arī veiktās datu apstrādes tiesiskumu pēc būtības.

Inspekcija izskatīja personas (datu subjekta) sūdzību par ārstniecības iestādes veikto viņa datu apstrādi veselības informācijas sistēmā E-veselība, tajā norādot nepatiesu informāciju. Veiktās pārbaudes ietvaros Inspekcija noskaidroja, ka minētā ārstniecības iestāde bija sniegusi pretrunīgu informāciju par apstrādes tiesisko pamatu, kā arī apstrādāto personas datu apjomu, un no iegūtās informācijas kopumā konstatēja, ka konkrētajā gadījumā ārstniecības iestādes medmāsai nebija tiesiska pamata apstrādāt (aplūkot) datu subjekta personas datus konkrētajā datumā. Par minēto pārkāpumu Inspekcija nolēma izteikt rājienu ārstniecības iestādei, kā arī aicināja turpmāk nodrošināt datu aizsardzības prasību ievērošanu un rūpīgāk izvērtēt dažādas iespējamības un nopietnības pakāpes riskus, nosakot un īstenojot atbilstošus tehniskos un organizatoriskos pasākumus.

Inspekcijas rīcībā arī nonāca vairākas mapes ar daudzu personu medicīniskajām kartēm. Izvērtējot saņemto mapju saturu, Inspekcijas amatpersona konstatēja, ka tajās kopā atradās 96 medicīniskās kartes, kuru pēdējie ieraksti bija veikti 1996. un 1997. gadā, un šīm kartēm būtu jāatrodas attiecīgās ārstniecības iestādes arhīvā. Veicot turpmākas izmeklēšanas darbības, Inspekcija sadarbībā ar atbildīgo ārstniecības iestādi konstatēja, ka nezināmas personas nenoskaidrojamā laika posmā bija iekļuvušas ārstniecības iestādes arhīvā un iznesušas minētās septiņas mapes, kuras pēc tam bija nokļuvušas pie bezpajumtniekiem. Līdz ar to tika secināts, ka ārstniecības iestādes arhīvam varēja piekļūt plašs personu loks un ka ārstniecības iestāde nebija nodrošinājusi tādu drošības (piekļuves) līmeni, kas pilnībā novērstu vai samazinātu risku, ka medicīniskās kartes tiek iznestas ārpus ārstniecības iestādes. Ievērojot minēto, Inspekcija uzdeva ārstniecības iestādei uzlabot tās ieviestos tehniskos un organizatoriskos pasākumus, t.sk. nodrošinot, ka arhīva telpām piekļūst tikai ārstniecības procesā iesaistītās personas, kā arī aktualizēt kārtību, kādā personas var iegūt medicīniskās kartes no ārstniecības iestādes arhīva. Inspekcijas lēmumā noteiktos pasākumus ārstniecības iestāde ieviesa, kā arī apņēmas turpināt uzlabot tās arhīvā esošo dokumentu drošību.

Tāpat Inspekcija izskatīja no Informācijas tehnoloģiju drošības incidentu novēršanas institūcijas saņemto informāciju par to, ka konkrētā IP adresē tiek uzturēts brīvi no interneta pieejams serveris, kurā glabājās dažādu Latvijas medicīnas iestāžu, tostarp konkrētas slimnīcas pacientu īpašas kategorijas (medicīnas) dati un attēli (rentgeni). Pārbaudes ietvaros Inspekcija secināja, ka slimnīca kā pārzinis un attiecīgais uzņēmums kā apstrādātājs nebija ar pienācīgu rūpību un atbilstošā apjomā nodrošinājuši tehniskos un organizatoriskos pasākumus, tādējādi daļa no personas datiem noteiktu laiku bija pieejami tīmekļa vietnē. Par pieļautajiem pārkāpumiem pārzinim un apstrādātājam tika izteikts rājiens, kā arī uzdots pārskatīt ieviestās tehniskās un organizatoriskās prasības, turpmāk nodrošinot attiecīgo programmu/sistēmu regulāru konfigurāciju pārbaudi un testēšanu, lai aizsargātu personas datus un nepieļautu līdzīgus personas datu apstrādes pārkāpumus.

Nesadarbošanās ar uzraudzības iestādi

Pārskata periodā par nesadarbošanos ar uzraudzības iestādi Inspekcija piemēroja divus administratīvos naudas sodus – vienu par Inspekcijas aicinājuma neizpildi un vienu par informācijas nesniegšanu Inspekcijai.

Pirmajā lietā Inspekcija saņēma datu subjekta sūdzību, kurā persona informēja, ka pārzinis nav sniedzis informāciju uz datu subjekta pieprasījumu par veikto viņa personas datu apstrādi. Inspekcija vairākkārt aicināja pārzini nodrošināt datu subjektam Datu regulā noteiktās tiesības un sniegt visu lūgto informāciju par datu subjekta personas datu apstrādi. Ievērojot, ka pārzinis informāciju datu subjektam nebija sniedzis, kā arī nebija izpildījis Inspekcijas rīkojumu izpildīt datu subjekta pieprasījumu, Inspekcija īstenoja tai Datu regulā piešķirtās tiesības uzsākt administratīvā pārkāpuma lietu un piemērot administratīvo naudas sodu.

Savukārt otrajā lietā Inspekcijas rīcībā bija nonākušas kādas personas veiktās videonovērošanas ieraksti. Izvērtējot minētos ierakstus, Inspekcijas amatpersonas konstatēja, ka pārziņa veiktā videonovērošana notiek lielā apmērā, proti, tiek filmēts ne tikai nekustamais

īpašums, kurā ir uzstādīta videonovērošanas sistēma, bet arī trešo personu – kaimiņu – īpašumi un publiskā telpa – ceļš un ietves. Lai noskaidrotu atbildīgo personu, kas ir videonovērošanas rezultātā iegūto un apstrādāto personas datu pārzinis, Inspekcija vairākkārt vērsās pie nekustamā īpašuma īpašnieka, kurš atteicās sniegt Inspekcijas lūgto informāciju, neraugoties uz to, ka Inspekcija jau vairākas reizes bija pagarinājusi informācijas sniegšanas termiņu, pamatojoties uz šīs personas izteiktajiem lūgumiem dažādu apsvērumu dēļ to pagarināt. Ņemot vērā, ka minētā persona informāciju par videonovērošanu tai piederošajā nekustamajā īpašumā nebija sniegusi arī pēc pašas norādītā informācijas sniegšanas termiņa, Inspekcija pieņēma lēmumu uzsākt administratīvā pārkāpuma lietu, kuras rezultātā tika nolemts piemērot nekustamā īpašuma īpašniekam administratīvo naudas sodu par informācijas nesniegšanu Inspekcijai.

Civinity personas datu aizsardzības pārkāpums

2021. gadā Inspekcija saņēma un masu informācijas līdzekļi publicēja informāciju par uzlauztiem *Civinity* serveriem, kā rezultātā tika šifrēti līdz 30 000 apsaimniekotāja klientu personas dati.

Izvērtējot un pārbaudot Inspekcijā saņemto datu aizsardzības pārkāpuma ziņojumu, kā arī visu pārziņa sniegto informāciju par viņa ieviestajiem tehniskajiem un organizatoriskajiem pasākumiem, tika konstatēts, ka pārzinis bija veicis pārkāpuma izmeklēšanu, kā arī ir īstenojis saņemtās rekomendācijas, lai uzlabotu viņa ieviestos tehniskos un organizatoriskos pasākumus. Vienlaikus Inspekcija konstatēja, ka pārziņa ieviestie pasākumi līdz pārkāpuma notikšanas brīdim nebija atbilstoši, jo vairākos informācijas avotos minētās drošības prasības, piemēram, paroļu uzbūvei, atšķīrās. Ievērojot minēto, Inspekcija aicināja *Civinity* regulāri pārskatīt un aktualizēt ieviestos tehniskos un organizatoriskos pasākumus, ievērojot jaunākās tendences kibernetikas drošības nodrošināšanā.

3. STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA

Pārskata gadā Inspekcija turpināja iepriekšējos pārskata periodos iesākto veiksmīgo sadarbību ar citām Eiropas Savienības datu aizsardzības iestādēm, izmantojot Eiropas Komisijas uzturēto informācijas sistēmu (IMI jeb Internal Market Information System), lai iespējami efektīvi īstenotu Datu regulā paredzēto vienas pieturas aģentūras principu.

3.1. VIENAS PIETURAS AĢENTŪRA

Atbilstoši Datu regulas 55.pantam, katra uzraudzības iestāde savas dalībvalsts teritorijā ir kompetenta pildīt uzticētos uzdevumus un īstenot pilnvaras, ko tai piešķir saskaņā ar regulu. Regulas 56.pants nosaka, ka neskarot Regulas 55.pantu, galvenās uzņēmējdarbības vietas vai pārziņa vai apstrādātāja darbības vietas uzraudzības iestāde ir kompetenta rīkoties kā vadošā uzraudzības iestāde attiecībā uz minētā pārziņa vai apstrādātāja veiktu pārrobežu apstrādi saskaņā ar Regulas 60.pantā paredzēto procedūru. Ievērojot minēto, gada pārskata periodā starptautiskās sadarbības ietvaros Inspekcija kā vadošā iestāde uzsāka un veica 6 pārbaudes.

Saskaņā ar Datu regulas nosacījumiem Eiropas Savienības uzraudzības iestādes savstarpēji sadarbojas personas datu aizsardzības nodrošināšanas jautājumos. Būtiski savstarpējās sadarbības mehānismi ir *vienas pieturas aģentūras principa* īstenošana un Datu regulas *konsekventas piemērošanas* (turpmāk arī – konsekvences mehānisms) nodrošināšana.

Vienas pieturas aģentūras princips paredz, ka datu subjektam ir tiesības savu tiesību realizēšanai un aizsardzībai vērsties ne tikai tajā uzraudzības iestādē, kuras teritorijā darbojas pārzinis, bet arī citas dalībvalsts uzraudzības teritorijā, tajā, kurā ir datu subjekta dzīvesvieta,

darba vieta u.tml. Turpmāka sūdzības izskatīšana notiek, uzraudzības iestādēm savstarpēji sadarbojoties, veicot kopīgas izmeklēšanas un citus uzraudzības pasākumus.

Konsekvenču mehānisma galvenais mērķis ir panākt saskaņotu un vienveidīgu Vispārīgās datu aizsardzības regulas piemērošanas nodrošināšanu un šā uzdevumu izpildē koordinatora un gala lēmuma pieņēmēja loma ir Eiropas Datu aizsardzības kolēģijai (turpmāk – Kolēģija).

Efektīvai un operatīvai informācijas apmaiņai starp Kolēģiju un dalībvalstu uzraudzības iestādēm, lai padarītu efektīvāku vienas pieturas aģentūras principa īstenošanu, kā arī veicinātu konsekvenču mehānismu, tiek izmantota Eiropas Komisijas uzturētā informācijas sistēma – *The Internal Market Information System* (turpmāk – IMI). Lielākā daļa IMI sistēmā ietvertu paziņojumu attiecas uz Datu regulas 56.panta konsekvēntu piemērošanu – attiecīgā gadījuma izmeklēšanas vadošās uzraudzības iestādes noteikšanai.

2021.gadā IMI sistēmā izskatīti kopumā 553 pieteikumi, kas saņemti Datu regulas 56.pantā noteiktajā kārtībā (vadošās un iesaistītās iestādes identifikācija). Inspekcija iesaistījusi kopumā 15 lietās, tai skaitā 6 lietās Inspekcijai noteikts vadošās iestādes statuss, savukārt 9 lietās Inspekcija ir iesaistītās iestādes statusā. Četrās no lietām, kurās Inspekcija ir vadošā iestāde 2021.gadā pabeigta pārbaude un pieņemts lēmums.

Šīs sadarbības ietvaros Inspekcija kā lietā potenciāli iesaistītā jeb attiecīgā uzraudzības iestāde piedāvāja palīdzību citu Eiropas Savienības dalībvalstu datu aizsardzības iestādēm pārkāpumu izvērtēšanā – piemēram, Igaunijas iestādei attiecībā uz sūdzību par kāda Latvijā reģistrēta plašsaziņas līdzekļu uzņēmuma koncerna, kurš savukārt reģistrēts Igaunijā, veikto personas datu starptautisku nodošanu, profilēšanu un darbībām sociālajos tīklos.

Tāpat starptautiskās sadarbības ietvaros Inspekcija saņēma, atsevišķas datu subjektu sūdzības no Igaunijas un Lietuvas datu aizsardzības iestādēm par Latvijā reģistrēta uzņēmuma, kuram ir tirdzniecības veikali visās Baltijas valstīs, veikto personas datu apstrādi attiecībā uz uzņēmuma īstenoto klientu lojalitātes programmu un veikalu darbinieku veikto videonovērošanu. Attiecīgi Inspekcija kā vadošā uzraudzības iestāde 2021. gadā uzsāka pārbaudes šajā uzņēmumā, lūdza sniegt skaidrojumus par tās veiktajām personas datu apstrādes darbībām un to atbilstību tiesiskajam regulējumam, kā arī novērst konstatētos trūkumus norādītajā laika posmā. Tomēr, neskatoties uz to, ka saziņa ar uzņēmumu ir veiksmīga, veiktās pārbaudes ir apjomīgas un laikietilpīgas, tādēļ neviena no lietām attiecībā uz minēto uzņēmumu vēl nav noslēgusies.

3.2. EIROPAS DATU AIZSARDZĪBAS KOLĒGIJA

Kolēģija ir Eiropas Savienības institūcija, kas ir galvenā sadarbības un konsekvēncu mehānisma, starp uzraudzības iestādēm, iedzīvīnātāja. Kolēģijas darbs tiek organizēts atbilstoši Kolēģijas nolikumam, Kolēģijas saprašanās memorandam ar Eiropas datu aizsardzības uzraugu un Datu regulas VII nodaļā noteiktajam ietvaram sadarbības un konsekvēncu organizācijai starp Eiropas Savienības personas datu aizsardzības iestādēm.

Atbilstoši Kolēģijas nolikuma 25.pantam Kolēģija, lai atvieglotu savu pienākumu izpildi izveido ekspertu darba grupas. Ekspertu darba grupas strādā, lai nodrošinātu Kolēģijas uzdotā mandāta izpildi tai skaitā, gatavojot vadlīnijas un ieteikumus attiecībā uz Regulas

piemērošanu un interpretāciju; atbildes uz citu institūciju uzdotiem jautājumiem; gatavojot Kolēģijas atzinumus.

2021.gadā Kolēģija un tās ekspertu darba grupas darbu turpināja organizēt attālināti, ņemot vērā globālos veselības apdraudējumus. Vienlaikus attālināta darba apstākļos dalība, gan Kolēģijas, gan ekspertu darba grupās ir kļuvusi pieejamāka, jo, dalību šajos forumos/sanāksmēs iespējams nodrošināt nedodoties uz ārvalstīm. Inspekcijas pārstāvji kā līdzziņotāji piedalījās divu Kolēģijas dokumentu izstrādē, sniedzot atbalstu gan citu dalībvalstu uzraudzības iestādēm, gan arī Kolēģijas sekretariātam. Darbība kā līdzziņotājiem tika īstenota: Atbilstības, E-pārvaldes un veselības (*Compliance, E-Government And Health*) ekspertu darba grupā, kas nodarbojas tai skaitā arī ar Sertifikācijas institūciju akreditācijas kritēriju atbilstības novērtējumu, Rīcības kodeksu uzraudzības institūciju akreditācijas kritēriju atbilstības novērtējumu, bet arī E-pārvaldes iniciatīvām un jaunu informācijas sistēmu darbības atbilstības novērtējumu; Galveno noteikumu (*Key provisions*), ekspertu darba grupā, kas darbojas tai skaitā ar Regulā izmantotu jēdzienu un terminoloģijas interpretāciju tai skaitā izstrādājot viedokli par Lietuvas uzraudzības iestādes sagatavoto Standartklauzu projektu.

Pārskata periodā Inspekcija ir pabeigusi sākotnējā projekta izstrādi sertifikācijas institūcijas akreditācijas kritērijiem, veikta arī to sākotnējā saskaņošana ar Kolēģiju. Izteiktās rekomendācijas un ierosinājumi iestrādāti labotā sertifikācijas institūcijas akreditācijas kritēriju projektā kurš arī 2021.gada nogalē iesniegt Kolēģijai atkārtotai saskaņošanai.

3.3. BALTIJAS VALSTU UZRAUDZĪBAS IESTĀŽU SADARBĪBA

2021.gada 2. un 3. septembrī, atjaunojot ikgadējo satikšanās tradīciju, norisinājās Baltijas valstu uzraudzības iestāžu (Andmekaitse Inspeksioon, Datu valsts inspekcija, Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija) sanāksme. Plānots, ka ciešāka sadarbība starp uzraudzības iestādēm veicinās efektīvāku un konsekventāku personas datu apstrādes uzraudzību Baltijā.

Sanāksmes laikā, pārrunājot pieejamos resursus un salīdzinot darba slodzi, uzraudzības iestādes nonāca pie vienota secinājuma, ka iestādēm joprojām nav pietiekamu resursu (personāla un finanšu) pilnvērtīgai uzdevumu un pienākumu izpildes nodrošināšanai. Iesaistītās puses apmainījās ar pieredzi darba prioritāšu noteikšanā un novatoriskiem risinājumiem efektīvākai uzdevumu izpildei.

Uzraudzības iestādes arī apmainījās ar viedokļiem par labāko praksi izplatītāko sūdzību veidu izskatīšanā. Vērtējot saņemtās sūdzības, kopš 2018.gada 25.maija, visās Baltijas valstīs joprojām ir aktuāli jautājumi par privātpersonu veikto personas datu apstrādi sociālajos tīklos un fizisku personu veikto videonovērošanu.

Lai nodrošinātu pieejamo resursu maksimālu izmantošanu, tika panākta vienošanās par savstarpēju atbalstu jautājumos, kas saistīts ar starptautisko sadarbību, tostarp dalību Šengenas novērtēšanas pasākumos un citās starptautiskās sadarbības jomās, kurās iestāžu darbinieki tiek norīkoti kā eksperti.

3.4. EIROPAS SAVIENĪBAS INFORMĀCIJAS SISTĒMU UZRAUDZĪBA NACIONĀLĀ LĪMENĪ

Papildus Datu regulā noteiktajiem uzdevumiem, saskaņā ar speciāliem normatīvajiem aktiem Inspekcijai pienākums uzraudzīt fizisku personu datu apstrādi Eiropas Savienības lielapjoma IT sistēmās.

Efektīvas personas datu apstrādes uzraudzības īstenošanai Inspekcijai ir jāveic sūdzību izskatīšana, regulāras revīzijas, kā arī citas uzraudzības darbības, kas veicinātu efektīvāku personas datu aizsardzību SIS II, VIS un Eurodac sistēmās.

Šengenas informācijas sistēma

Inspekcijai, saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulas (EK) Nr.1987/2006 (2006.gada 20.decembris) par otrās paaudzes Šengenas Informācijas sistēmas (SIS II regula) 44.pantu un Šengenas informācijas sistēmas darbības likuma 4.panta trešo daļu, ir pienākums veikt uzraudzību pār Šengenas informācijas sistēmas nacionālo komponentu atbilstošu darbību, kā arī jāsniedz atbalsts šīs sistēmas darbības atbilstības novērtējumam citās Eiropas Savienības dalībvalstīs.

Šengenas informācijas sistēma ir lielākā kopīgi izmantotā datu bāze Eiropā sabiedriskās kārtības uzturēšanai, policijas un tiesu iestāžu sadarbībai un ārējo robežu kontroles vadībai, kurā atbildīgās iestādes ievada informāciju par meklētām vai pazudušām personām, zagtiem transportlīdzekļiem, nozaudētiem dokumentiem, kā arī ieceļošanas aizliegumiem fiziskām personām.

Šengenas informācijas sistēmas izveide un uzturēšana ir nozīmīga, jo starp valstīm, kuras iekļautas Šengenas zonā ir atceltas iekšējās robežas un netiek veikta robežkontroles vai muitas pārbaude, savukārt personām izbraucot ārpus Šengenas teritorijas vai iebraucot tajā no valstīm, kas nav Šengenas līguma teritorijā, tiek piemērota robežkontrole⁵.

Vīzu informācijas sistēma

Inspekcijai, saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr.767/2007 par Vīzu informācijas sistēmu (VIS) un datu apmaiņu starp dalībvalstīm saistībā ar īstermiņa vīzām (VIS regula) 41.pantu ir pienākums veikt uzraudzību par Vīzu informācijas sistēmā veikto darbību atbilstību normatīvajam regulējumam.

Vīzu informācijas sistēmas galvenais mērķis ir vienkāršot kopējās vīzu politikas īstenošanu, konsulāro sadarbību un konsultācijas starp centrālajām vīzu iestādēm, atvieglojot datu apmaiņu starp dalībvalstīm saistībā ar pieteikumiem un ar tiem saistītajiem lēmumiem, novērst “vīzu tirdzniecību” (*visa shopping*) un viltotu dokumentu izmantošanas un nepatiesas informācijas sniegšanas mēģinājumus.

Vīzu informācijas sistēmā tiek iekļauti biogrāfiskie (vārds, uzvārds, dzimšanas dati, dzīvesvietas, valsts piederības u.c.) dati par pieteikuma iesniedzēju un par pieprasītām, izsniegtām, atteiktām, anulētām, atsauktām un pagarinātām vīzām, fotogrāfijas, dati par pirkstu nospiedumiem, saites ar citiem pieteikumiem⁶.

Eiropas patvēruma meklētāju daktiloskopijas datubāze (*Eurodac*)

Inspekcijai, saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes regulas (ES) Nr.603/2013 (2013.gada 26.jūnijs) par pirkstu nospiedumu salīdzināšanas sistēmas *Eurodac* izveidi, lai efektīvi piemērotu Regulu (ES) Nr.604/2013, ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm, un par dalībvalstu tiesībaizsardzības iestāžu un Eiropola pieprasījumiem veikt salīdzināšanu ar *Eurodac* datiem tiesībaizsardzības nolūkos, un ar kuru groza Regulu (ES) Nr. 1077/2011, ar ko izveido Eiropas Aģentūru lielapjoma IT sistēmu darbības pārvaldībai brīvības, drošības un tiesiskuma telpā (pārstrādāta versija) 30.pantu un 32.panta 2.punktu, ir pienākums veikt pārbaudi par *Eurodac* datubāzē veikto darbību atbilstību normatīvajam regulējumam.

⁵Detalizēta informācija par Šengenas informācijas sistēmas darbību pieejama:

<https://www.dvi.gov.lv/lv/sengenas-informacijas-sistema>

⁶Detalizēta informācija par Vīzu informācijas sistēmas darbību pieejama:

<https://www.dvi.gov.lv/lv/media/84/download>

Eurodac datubāzes mērķis ir nodrošināt Eiropas Savienības valstīm vieglāk noteikt dalībvalsti, kas ir atbildīga par patvēruma pieprasījuma izskatīšanu, salīdzinot patvēruma meklētāju un ārpussavienības/Eiropas Ekonomikas Zonu valstu valstspiederīgo pirkstu nospiedumus ar nospiedumiem no centrālās *Eurodac* datubāzes un ļaut tiesībaizsardzības iestādēm saskaņā ar stingriem nosacījumiem skatīt *Eurodac* datubāzi.

Eurodac datubāzē tiek iekļauti (glabāti, apstrādāti un salīdzināti) pie Eiropas Savienības ārējām robežām aizturēto patvēruma meklētāju un migrantu pirkstu nospiedumi, dzimums, pirkstu noņemšanas valsts, patvēruma pieteikuma vieta un datums (ja piemērojams). Dalībvalstis var paredzēt iekļaut papildus datus, piemēram, Latvijā *Eurodac* sistēmā iekļaujamo ziņu apjomu, kārtību, izmantošanas nosacījumus un to glabāšanas termiņu nosaka Ministru kabineta 2016.gada 17.maijā noteikumos Nr.296 “Patvēruma meklētāju pirkstu nospiedumu informācijas sistēmas noteikumi”.⁷⁸

2021.gadā Inspekcija papildus ikgadējiem un atbilstoši identificētai nepieciešamībai veiktiem uzraudzības pasākumiem uzsāka arī periodiskās starptautiskiem standartiem atbilstošas revīzijas veikšanu attiecībā uz N.SIS II un VIS izmantošanu, kā arī revidēja informācijas ievadīšanu un izgūšanu no *Eurodac*. Noslēdzot revīziju, Inspekcija sagatavoja ziņojumu par pārbaudē konstatēto ar ieteikumiem atbildīgajām iestādēm.

3.5. EIROPAS KOMISIJAS LĪDZFINANSĒTO PROJEKTU REALIZĀCIJA

Pārskata gadā Inspekcija, sagatavoja noslēguma ziņojumus un finanšu atskaites Eiropas komisijas līdzfinansētos projektos, kuri tika realizēti ar mērķi sniegt atbalstu mazajiem un vidējiem uzņēmējiem Datu regulas prasību ieviešanā un īstenošanā, kā arī jauniešiem vecumā no 13 līdz 17 gadiem, skaidrojot un darbnīcu ietvaros izspēlējot dažādas dzīves situācijas, kurās ir jāpievērš īpaša uzmanība (izvērtēt iespējamus riskus) pirms dalīties ar saviem personas datiem publiski. Inspekcija pārskata gadā, saņemot apstiprinājumu no Eiropas komisijas, noslēdza 2018.gadā uzsākto projektu realizāciju:

- kā vadošā iestāde "Vispārīgā datu aizsardzības regula – iespējas un atbildība mazajiem un vidējiem uzņēmumiem (MVU); tiesības un riski nepilngadīgām personām" (turpmāk – DPSME) Eiropas Komisijas Tieslietu ģenerāldirektorāta finanšu programmas "Tiesības, vienlīdzība un pilsonība" 2014.–2020. gadam ietvaros⁹.
- kā partneris Eiropas Komisijas pamatprogrammas pētniecībai un inovācijai "Apvārsnis 2020" ("Horizon 2020") 2016.–2017. gada darba programmas projekta Nr. 786741 "Mākoņplatforma mikrouzņēmumiem VDAR atbilstības nodrošināšanai" ("GDPR Compliance Cloud Platform for Micro Enterprises")¹⁰.

⁷ Ministru kabineta 2016.gada 17.maija noteikumi Nr.296 “Patvēruma meklētāju pirkstu nospiedumu informācijas sistēmas noteikumi” <https://likumi.lv/ta/id/282205-patveruma-mekletaju-pirkstu-nospiedumu-informacijas-sistemas-noteikumi>

⁸ Detalizēta informācija par Eurodac datubāzes darbību pieejama: <https://www.dvi.gov.lv/lv/media/1318/download>

⁹ Projekts “DPSME” <https://www.dvi.gov.lv/lv/projekts/dpsme>

¹⁰ Projekts “SMOOTH” <https://www.dvi.gov.lv/lv/projekts/smooth>

4. DATU AIZSARDZĪBAS SPECIĀLISTA INSTITŪTS

Datu aizsardzības speciālista galvenais uzdevums ir sniegt atbalstu un konsultēt organizācijas personas datu aizsardzības jautājumos, kā arī risināt problēmjautājumus šajā jomā un sniegt ieteikumus atbilstoši datu apstrādei. Datu regulas 37. panta 1. punktā noteikti kritēriji, kad pārzinim un apstrādātājam ir pienākums iecelt personas datu aizsardzības speciālistu, savukārt, ja datu aizsardzības speciālista iecelšana nav obligāta, Inspekcija joprojām vērtē atzinīgi šādas personas iecelšanu.

Inspekcijai informāciju par personas datu aizsardzības speciālista iecelšanu vai maiņu saskaņā ar Datu regulas 37.panta 7.punktu ir snieguši 208 pārzini. Šo informāciju Inspekcija izmanto atbilstoši savai kompetencei uzraudzības vajadzībām. Vienlaikus precizēta informācija par ieceltajiem datu aizsardzības speciālistiem valsts un pašvaldību iestādēs tika saņemta veicot preventīvo pārbaudi par datu aizsardzības speciālista institūtu, to iecelšanu un tam uzdotajiem uzdevumiem organizācijā.

Vienlaikus Inspekcija 2021.gadā ir saņēmusi konsultatīva rakstura jautājumus no organizācijās ieceltajiem datu aizsardzības speciālistiem par īpaši specifiskām datu aizsardzības tēmām, kā arī informējusi un aicinājusi datu subjektus un pārzina pārstāvjus vērsties pie attiecīgā pārzina datu aizsardzības speciālista, kas var palīdzēt skaidrot radušās situācijas un neizpratnes, īpaši uzsverot, ka datu aizsardzības speciālista būtība organizācijā ir skaidrot arī tās nodarbinātajiem datu apstrādes aspektus, sniegt ieteikumus un situāciju risinājumus.

Datu likuma 17. pants nosaka, ka datu aizsardzības speciālista pienākumus drīkst veikt persona, kura atbilst Datu regulas 37. panta 5. punktā noteiktajiem kritērijiem. Pārziniem ir izvēles iespējas – iecelt datu aizsardzības speciālistu, kurš ir iekļauts Inspekcijas uzturētajā datu aizsardzības speciālistu sarakstā, vai personu, kas nav nokārtojusi personas datu aizsardzības speciālista kvalifikācijas eksāmenu un ieguvusi personas datu aizsardzības speciālista kvalifikāciju, bet kurai pārzina ieskatā ir visas nepieciešamas zināšanas.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2020.gada 6.oktobra noteikumiem Nr.620 “Datu aizsardzības speciālista kvalifikācijas noteikumi” Inspekcija 2021.gada 2.jūlijā organizēja datu aizsardzības speciālista kvalifikācijas eksāmenu, kurš vairākkārt nestabilās epidemioloģiskās situācijas valstī dēļ tika pārcelts un kurā piedalījās 31 pretendents. No 31 pretendenta eksāmenu sekmīgi nokārtoja 8 pretendenti, kuri pēc Inspekcijas komisijas vērtējuma tika iekļauti Inspekcijas uzturētajā datu aizsardzības speciālistu sarakstā saskaņā ar Datu likuma 18.panta pirmo un ceturto daļu, kas ir publiski pieejams Inspekcijas tīmekļvietnē¹¹. Pārējo pretendentu zināšanas nebija pietiekamas, lai eksāmenu nokārtotu sekmīgi.

Inspekcijas uzturētajā kvalificēto personas datu aizsardzības speciālistu sarakstā pašlaik apkopota informācija par 363 datu aizsardzības speciālistiem, kas kvalifikāciju ieguvuši atbilstoši Datu likumam un ar tajā noteikto deleģējumu izdotajiem Ministru kabineta noteikumiem.

5. KREDĪTINFORMĀCIJAS BIROJU DARBĪBAS UZRAUDZĪBA

Ievērojot Kredītinformācijas biroju likumā un Ministru kabineta 2015.gada 2.jūnija noteikumos Nr. 267 “Kredītinformācijas biroju licencēšanas un uzraudzības noteikumi” noteikto kārtību, Latvijā ir reģistrēti divi kredītinformācijas biroji – akciju sabiedrība “Kredītinformācijas birojs” un akciju sabiedrība “CREFO birojs”. Kredītinformācijas biroju likumā noteiktais darbības mērķis ir dot ieguldījumu atbildīgas kredītēšanas un atbildīgas un godprātīgas aizņemšanās veicināšanā, sekmējot personu kredītvēstures veidošanos, kā arī nodrošināt fizisko personu tiesību aizsardzību, lai, vērtējot kredītspēju, būtu pieejama un tiktu

¹¹ “Kvalificētu personas datu aizsardzības speciālistu saraksts” <https://www.dvi.gov.lv/lv/datu-aizsardzibas-specialistu-saraksts>

izmantota patiesa un pilnīga informācija. Kredītinformācijas birojus licencē un to darbību uzrauga Inspekcija.

Saskaņā ar Kredītinformācijas biroju likuma 8.pantu, licenci kredītinformācijas biroja darbībai izsniedz Inspekcija uz pieciem gadiem. Pārskata periodā apritēja pieci gadi kopš Inspekcija izsniedza otro licenci kredītinformācijas biroju darbībai. Līdz ar to Pārskata periodā Inspekcija veica AS “CREFO birojs” 2016.gadā izsniegtās licences pārreģistrāciju¹².

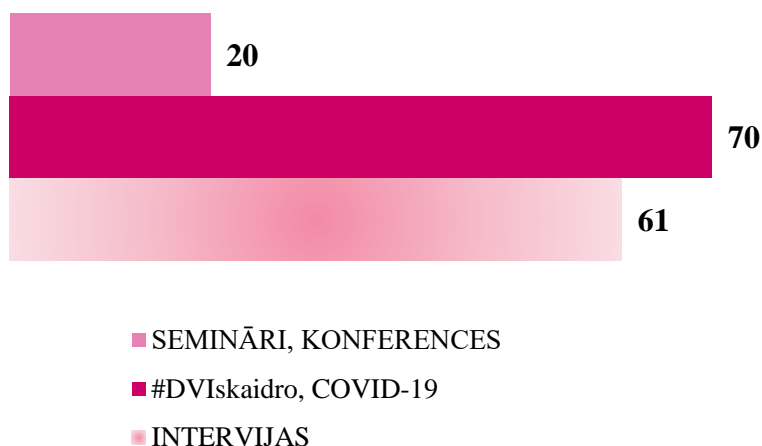
Inspekcija sniegusi konsultācijas kredītinformācijas biroju pārstāvjiem par Kredītinformācijas biroju likuma piemērošanu. Tāpat veikta jaunu valdes locekļu atbilstības novērtēšana, ievērojot Ministru kabineta 2015.gada 2.jūnija noteikumus Nr.267 “Kredītinformācijas biroju licencēšanas un uzraudzības noteikumi” noteikto kārtību.

6. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

Pārskata gadā Inspekcija, sadarbībā ar Tieslietu ministriju un masu informācijas līdzekļiem, nodrošināja sabiedrības informēšanu un izpratnes veicināšanu par fizisko personu datu apstrādi un aizsardzību.

Inspekcijas ikdienas darbā komunikācija ar sabiedrību ir ļoti būtiska un nozīmīga, jo stājoties spēkā Datu regulai, kuras prasību piemērošana uzsākta ar 2018.gada 25.maiju, Inspekcijas kā uzraudzības iestādes pamatuzdevums ir veicināt sabiedrības izpratni attiecībā uz personas tiesībām uz privātumu un atbildīgo personu pienākumu nodrošināt atbilstošus tehniskos un organizatoriskos pasākumus, lai ievērotu drošu personas datu apstrādi un aizsardzību.

6.1. SEMINĀRI¹³

2021.gadā, ievērojot epidemioloģisko situāciju valstī saistībā ar Covid-19 infekcijas slimības ierobežojumiem, Inspekcija, lai sniegtu sabiedrībai informāciju par aktualitātēm datu aizsardzību un atbildētu uz biežāk uzdotajiem jautājumiem, organizēja tiešsaistes seminārus par aktuāliem jautājumiem datu aizsardzībā:

- 28.janvārī, atzīmējot 15. Eiropas datu aizsardzības dienu, seminārs iedzīvotājiem par videonovērošanas veikšanu mājāsaimniecības vajadzībām un aktualitātēm Datu valsts inspekcijas darbībām;
- 25.maijā, atzīmējot Datu regulas trešo gadadienu, sadarbībā ar biedrību “Latvijas Sertificēto personas datu aizsardzības speciālistu asociāciju” seminārs “Mini Digitālā Ēra 2021” datu aizsardzības speciālistiem;
- 17.septembrī tiešsaistes seminārs “Darba devēja tiesības apstrādāt darbinieka personas datus Covid-19 kontekstā”;
- 10.decembrī tiešsaistes seminārs “Preventīvā pārbaude valsts un pašvaldību iestādēs, sīkdatnes un ieteikumi sīkdatņu izmantošana mājaslapā”.

¹² Kredītinformācijas biroju saraksts <https://www.dvi.gov.lv/lv/kreditinformācijas-biroju-saraksts>

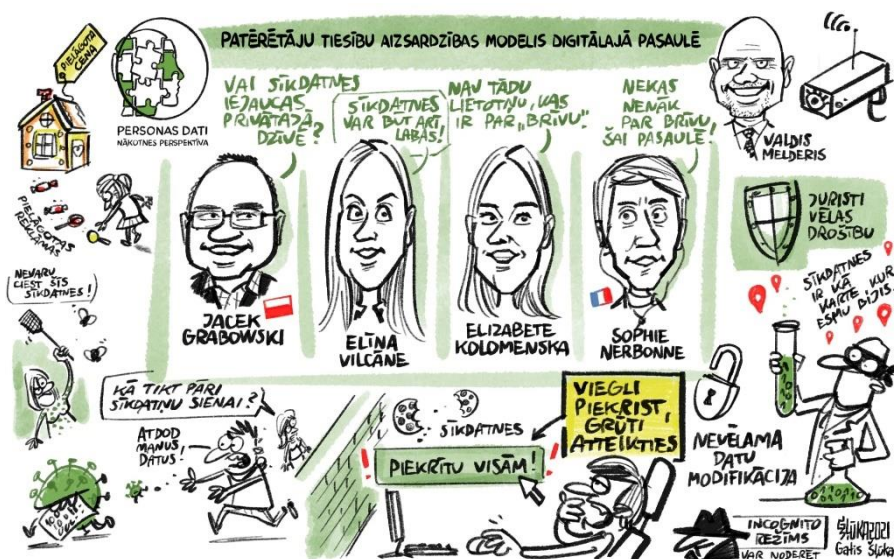
¹³ Tiešsaistes semināru videoieraksti pieejami <https://www.dvi.gov.lv/lv>

6.2. STARPTAUTISKA KONFERENCE “PERSONAS DATI – NĀKOTNES PERSPEKTĪVA”

Pārskata gadā, Inspekcija, noslēdzot iestādes 20 gadu jubilejas pasākumu ciklu, 16.novembrī, organizēja starptautisku jubilejas konferenci “Personas dati – nākotnes perspektīva!”, kurā piedalījās vadošie speciālisti no publiskā un privātā sektora, lai dalītos ar savu pieredzi par dažādiem personas datu apstrādes un aizsardzības aspektiem.

Konferences laikā dalībnieki tika iepazīstināti ar jaunākajām tendencēm personas datu apstrādes un aizsardzības jomā dažādās nozarēs, kā arī diskusiju laikā tika pārrunātas iespējas un riski personas datu aizsardzības jomā nākotnē.

Konferences laikā tika aplūkoti tādi jautājumi kā datu nosūtīšana ārpus Eiropas Savienības, tehnoloģijas un personas dati, tiesības uz vārda brīvību un datu aizsardzību, darba devēja intereses un darbinieka tiesības uz personas datu aizsardzību darba tiesiskajās attiecībās, tiesībaizsardzības iestāžu veiktā personas datu apstrāde, uzraudzības iestādes kompetence un šobrīd aktuālā tēma – klientu identifikācija finanšu sektorā.

Konferencē piedalījās 48 lektori un paneldiskusijas dalībnieki, kuri ar savām zināšanām un pieredzi personas datu apstrādes un aizsardzības jomā dalījās ar 1096 dalībniekiem. Ņemot vērā epidemioloģisko situāciju ar Covid-19 infekcijas ierobežošanu Latvijā, konference norisinājās tiešsaistē. Konferences ieraksti pieejami www.dvi.gov.lv.

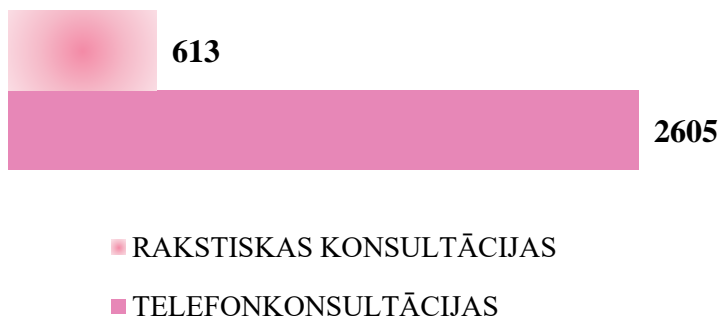
6.3. SABIEDRĪBAS INFORMĒŠANA, REKOMENDĀCIJAS UN VADLĪNIJAS

Ievērojot 2020.gada nogalē veiktā sabiedriskās domas pētījuma “Sabiedrības informētība un izpratne par personas datu aizsardzību”¹⁴ laikā iegūtos secinājumus, kā arī ikdienā konstatēto iedzīvotāju pieprasījumu pēc skaidrojumu sniegšanas, Inspekcija izvērtējot savas iespējas, turpināja attīstīt informācijas un konsultāciju sniegšanas struktūru un kvalitāti. Inspekcija savu pamatfunkciju ietvaros ikdienā veica iedzīvotāju, tai skaitā arī ārvalstnieku izglītošanu izmantojot telefonkonsultācijas, rakstveida konsultācijas, Inspekcijas tīmekļa vietnē pieejamo virtuālo asistentu Zinti.

Ievērojot to, ka valstī ilgstoši pastāvēja nedroši epidemioloģiskie apstākļi un to rezultātā pasludinātā ārkārtējā situācija, Inspekcija piedāvāja saņemt konsultāciju tiešsaistes videozvana veidā, telefoniski vai rakstveidā. Ņemot vērā valstī esošo situāciju, saņemto klātienē

¹⁴ Pētījumu veica Datu valsts inspekcija sadarbībā ar SIA “TNS Latvia” (Kantar) 2020.gada novembrī un decembrī. Pētījumu rezultātu kopsavilkums pieejams https://www.dvi.gov.lv/sites/dvi/files/media_file/sabiedribas-informetiba-un-izpratne-par-personas-datu-aizsardzibu.pdf

konsultāciju pieprasījumu skaits būtiski mazinājās, un šādas konsultācijas pieprasīja tikai 4 iedzīvotāji.

Iedzīvotāji kā ērtu un ātru saziņas veidu ar Inspekciju izmantoja katru darba dienu pieejamās telefonkonsultācijas. Inspekcijas speciālisti kopumā sniedza 2605 telefonkonsultācijas. Šajos telefonzvanos tika sniegtas konsultācijas par tādām aktuālām tēmām kā veselības jeb īpašu kategoriju datu apstrāde Covid-19 darba tiesību kontekstā, videonovērošanas uzstādīšana fizisku un juridisku

personu īpašumos, organizāciju pienākumiem veicot datu apstrādi, kā arī sociālajās tīklošanas vietnēs un tīmeklī veiktu personas datu apstrādi. Ja, iepriekšējā pārskata gada periodā saistībā ar Covid-19, lielākā daļa jautājumu bija par attālināto mācību un darba pienākumu veikšanu un to ietvaros veikto personas datu apstrādi, tad 2021. gadā fokuss bija uz vakcinācijas datu apstrādi un sadarbspējīgu Covid-19 sertifikātu apstrādi darba vietās, izglītības iestādēs un pakalpojumu sniegšanas vietās, un šādu darbību tiesiskumu.

2021. gadā Inspekcija saņēma 673 rakstisku konsultāciju pieprasījumus un sniedza 613 rakstveida konsultācijas. Arī šajās konsultācijās aktuālās neskaidrās tēmas ir līdzīgas kā telefoniski sniegtās konsultācijās.

Visbiežāk fiziskas personas, tāpat kā juridiskas personas, organizācijas un valsts pārvaldes iestādes, interesējās par jautājumiem attiecībā uz īpašu kategoriju datu apstrādi un videonovērošanu, kopumā šie jautājumi sastādījuši gandrīz vienu trešdaļu no rakstveida konsultācijās saņemtiem jautājumiem un skaidrojumu pieprasījumiem. Inspekcijas klientiem neskaidrības radīja arī tādi jautājumi kā komerciālu paziņojumu sūtīšana un saņemšana, tīmeklī veiktas datu apstrādes un publisko tiesību subjektu veikta datu apstrāde. Visbiežāk šie saņemtie jautājumi korelē ar datu subjekta jeb personas, kuras dati tiek (vai tiks) apstrādāti, tiesību īstenošanu. Nereti Inspekcija skaidroja, kā šīs tiesības pareizāk īstenot, taču bieži klienti par šādām savām tiesībām nebija zinājušās, līdz ar ko Inspekcijas speciālisti skaidroja, ko nozīmē šīs tiesības, kā tās izmantot un kādēļ ir būtiski tās izmantot, pirms vērsties pie uzraudzības iestādes, lai tā risinātu radušos situāciju. Inspekcija sniedza skaidrojumus arī datu apstrādes pārziņiem par korektu datu subjekta tiesību īstenošanu, jo īpaši to informēšanu par veikto vai plānoto personas datu apstrādi.

2021. gada otrajā ceturksnī savu darbu Inspekcijas tīmekļa vietnē uzsāka Valsts kancelejas projekta “Valsts un pašvaldību iestāžu tīmekļvietņu vienotā platforma” ietvaros izveidotais virtuālais asistents Zintis. Šī asistenta pamatuzdevums ir sniegt iestādes klientiem atbildes uz viegliem, īsiem, iestādes kompetencē esošiem jautājumiem. Zintim, 2021. gada 8 mēnešu darbības periodā tika uzdoti vairāk kā 600 jautājumi, tomēr jāņem vērā arī, ka daļa jautājumu ir bijuši nesaistīti ar Inspekcijas kompetenci, daļa jautājumu ir uzdoti ziņkārības pēc, piemēram, “Zinti, cik tev gadu?”.

Attēls: Valsts kanceleja

Biežāk uzdotos jautājumus un saņemto problēmu skaidrojumus publicējām arī Inspekcijas tīmekļa vietnes rubrikās “#DVIskaidro”, “Covid-19”, “Biežāk uzdotie jautājumi”, kā arī sniedzām tos publiskajos, Inspekcijas organizētajos semināros.

Vadlīnijas par sīkdatnēm

Pārskata gadā, Inspekcija izstrādāja vadlīnijas par sīkdatnēm, lai sniegtu ieteikumus un zināšanas gan uzņēmējiem, kas sīkdatnes uzstāda un izmanto informācijas iegūšanai, gan ikvienam tiešsaistes lietotājam par informācijas sabiedrības rīkiem, veicinot pārredzamu vidi un sīkdatņu atbildīgu izmantošanu.

Vadlīnijas pieejamas: <https://www.dvi.gov.lv/lv/dvi>

Vadlīnijas par personas datu apstrādi izglītības iestādē, lai nodrošinātu klātienes mācību procesu Covid-19 laikā

Pārskata gadā, Inspekcija, sadarbojoties ar atbildīgajām iestādēm, sagatavoja skaidrojumu un vadlīnijas, lai 2021./2022. mācību gadā informētu izglītības iestādes, vecākus un izglītības iestādes apkalpojošās laboratorijas, par personas datu aizsardzības prasību ievērošanu, īstenojot visas nepieciešamās darbības, lai ierobežotu Covid-19 infekcijas slimības izplatīšanos un lai nodrošinātu klātienes mācību procesu pamatizglītības un vidējās izglītības pakāpēs.¹⁵

Rokasgrāmata par fizisko personu datu apstrādi NILLTPFN un sankciju ievērošanas jomā

Pārskata gadā, Finanšu un kapitāla tirgus komisija un Inspekcija uzsāka izstrādāt rokasgrāmatu par fizisko personu datu apstrādi Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas un sankciju ievērošanas jomā. Rokasgrāmatā tirgus dalībniekiem skaidroti problēmsituāciju risinājumi, lai izpildītu gan noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas, gan personas datu aizsardzības prasības.

Rokasgrāmatas izstrāde uzsākta, pamatojoties uz Finanšu sektora attīstības padomes 2020.gada 27.novembra "Pasākumu plānu samērīgas pieejas nostiprināšanai, izpildot noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas prasības", lai veicinātu vienotu un konsekventu pieeju valsts institūciju un finanšu iestāžu sadarbībā, uzraudzībā un komunikācijā ar klientiem 16.1. apakšpunktu.¹⁶

Datu valsts inspekcijas pieņemtie lēmumi, sniegtie skaidrojumi un viedokļi

Lai informētu sabiedrību par personas datu apstrādi un aizsardzību un veicinātu vienotu izpratni par Datu regulā noteikto tiesību un pienākumu realizēšanu fiziskām un juridiskām personām, pārskata gadā Inspekcijas tīmekļvietnē publicēti Inspekcijas pieņemtie lēmumi par pārziņu un apstrādātāju pieļautajiem Datu regulas prasību pārkāpumiem vai piemērotajiem korektīvajiem līdzekļiem, un iestādes sniegtajiem viedokļiem un skaidrojumiem savas kompetences jomā.

Lēmumu datu bāze pieejama: <https://www.dvi.gov.lv/lv/lemumi>

Skaidrojumi un viedokļi pieejami: <https://www.dvi.gov.lv/lv/skaidrojumi-un-viedokli>

¹⁵ Ņemot vērā spēkā esošo regulējumu saistībā ar Covid-19 infekcijas slimības ierobežošanu, minētās vadlīnijas nav aktuālas.

¹⁶ Rokasgrāmata ir saskaņošanas procesā.

7. PERSONĀLS

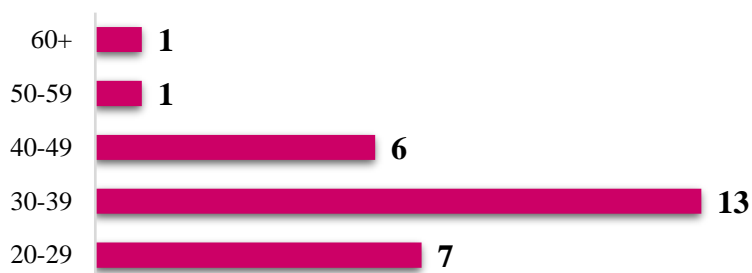
Pārskata periodā Inspekcijā apstiprinātas 33 amata vietas un viena amata vieta uz noteiktu laiku Eiropas Savienības projekta [SMOOTH](#) realizācijai līdz 2021.gada 19.martam. Pamatojoties uz Valsts pārvaldes reformu plānu, 2021.gada 1.oktobrī, Datu valsts inspekcijai no Valsts zemes dienesta tika pārdalītas divas amata vietas, kurām finansējums piešķirts ar 2022.gada 1.janvāri.

Vidēji pārskata gadā nodarbināti 28 ierēdņi un darbinieki.

IERĒDŅU UN DARBINIEKU SADALĪJUMA PA JOMĀM (uz 31.12.2021.)

SADALĪJUMS PA VECUMA GRUPĀM

SADALĪJUMS PA DZIMUMA GRUPĀM

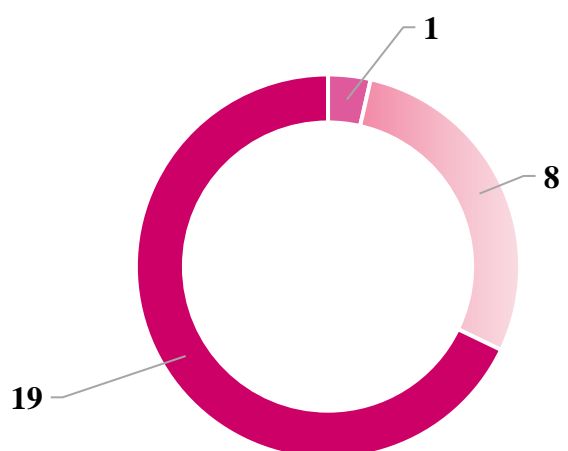
22

SIEVIETES

6

VĪRIEŠI

SADALĪJUMS PA IZGLĪTĪBAS GRUPĀM

■ VIDĒJĀ IZGLĪTĪBA

■ PIRMĀ LĪMEŅA AUGSTĀKĀ IZGLĪTĪBA VAI BAKALAURA GRĀDS

■ MAĢISTRA GRĀDS

Valsts civildienesta attiecības tika izbeigtas ar 5 darbiniekiem un darba tiesiskās attiecības izbeigtas ar 3 darbiniekiem.

Iecelti 8 valsts civildienesta ierēdņi un nodibinātas darba tiesiskās attiecības ar 1 darbinieku.

8. FINANŠU RESURSI UN IESTĀDES DARBĪBAS REZULTĀTI

1. Informācija par budžeta izpildi

Iestādes finansējumu veido ieņēmumu avoti:

1. dotācija no vispārējiem ieņēmumiem;
2. maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi.

Budžeta izpilde tiek nodrošināta sadalījumā pa programmām:

- apakšprogramma 09.02.00 “Fizisko personu datu aizsardzība”.

Finansējuma izlietojums un rādītāju izpilde 2021.gadā un to salīdzinājums ar 2020.gadu apakšprogrammā 09.02.00 “Fizisko personu datu aizsardzība” atspoguļots 1.tabulā.

1.tabula

Apakšprogramma 09.02.00 “Fizisko personu datu aizsardzība”

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	2020.gadā (faktiskā izpilde), <i>euro</i>	2021. gadā, <i>euro</i>	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	906 627	1 226 404	1 141 077
1.1.	dotācijas	897 377	1 202 071	1 136 650
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	9 250	24 333	4 426
2.	Izdevumi (kopā)	897 377	1 226 404	1 139 970
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	867 065	1 189 039	1 103 612
2.1.1.	kārtējie izdevumi	867 065	1 189 039	1 103 612
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	30 312	37 365	36 358

Budžeta apakšprogrammas 09.02.00. “Fizisko personu datu aizsardzība” ietvaros 2021.gadam tika piešķirti papildu finanšu resursi prioritārajam pasākumam “Vispārīgās datu aizsardzības regulas piemērošana un tās uzlikto funkciju nodrošināšana” 56 449 *euro* apmērā.

Budžeta apakšprogrammas 09.02.00. “Fizisko personu datu aizsardzība” ietvaros apgūti 1 139 970 *euro* jeb 93.0 % no plānotajiem izdevumiem, t.sk. prioritārajam pasākumam “Vispārīgās datu aizsardzības regulas piemērošana un tās uzlikto funkciju nodrošināšana”. Papildus 2021.gadam piešķirts finansējums bāzes ietvaros Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanai 64 643 *euro*, no kuriem apgūti 54 164 jeb 83.8 %. 2021.gadā izpilde pašu ieņēmumos no maksas pakalpojumiem sasniedza 4 426 *euro* jeb 18.2 %.

2021.gadā bija aizpildītas 28 no 34 amata vietām jeb 82.0 % un Covid-19 ārkārtas apstākļu dēļ, netika izlietoti līdzekļi plānotajā apmērā.

Budžeta apakšprogrammas 09.02.00 “Fizisko personu datu aizsardzība” plānoto rezultātu un to rezultātu izpilde apkopota tabulā “Rezultātu un to rezultatīvo rādītāju izpildes analīze 2021. gadā” (2.tabula).

Rezultātu un to rezultatīvo rādītāju izpildes analīze 2021. gadā

Rādītāja nosaukums	Plānotā vērtība	Izpilde	Paskaidrojums
Piemēroto personas datu aizsardzības korektīvo pasākumu īpatsvars (% pret kopējo personas datu apstrādes pārbažu skaitu)	30	17	Inspekcija, nodrošinot pārziņu veiktās personas datu apstrādes atbilstību, piemēro gan korektīvos līdzekļus (rājiens, sods, tieiskais pienākums), gan sekmē prasību ievērošanu izskaidrojot rīcības neatbilstību. Ņemot vērā minēto, kā arī to, ka Inspekcija ievēro "Konsultē vispirms" principu, atbilstības nodrošināšana panākta ar skaidrojošiem pasākumiem, nepiemērojot korektīvos līdzekļus. Tāpat norādāms, ka pateicoties Inspekcija veiktajam skaidrojošajam un informatīvajam darbam, ir palielinājusies pārziņu izpratne par to pienākumiem personas datu aizsardzības jomā. Līdz ar to, lai gan pārbaudes tiek veiktas biežāk, netiek konstatēti pārkāpumi, un līdz ar to arī netiek piemēroti korektīvie līdzekļi.
Personas datu apstrādes pārbažu skaits	1230	1286	
Izstrādāto rekomendāciju skaits	2	3	
Īstenoto informēšanas pasākumu skaits par datu aizsardzību un apstrādi	113	151	Ievērojot mainīgās tendences tehnoloģiju laikā, kad personas datu apstrāde kļūst automatizētākā, tādējādi apstrādājot vairāk personas datus, kas skar lielāko daļu sabiedrību, kā arī aktuālos jautājumus Covid-19 pandēmijas laikā, Inspekcija, 2021.gadā aizsāka un izveidoja rubriku #DVIskaidro, reizi ceturksnī organizēja informatīvos seminārus par aktualitātēm, piedalījās citu publisko un privāto iestāžu organizētajos pasākumos, lai nodrošinātu regulāru sabiedrības informēšanu personas datu apstrādes un aizsardzības jomā. Kopā veikti 151 sabiedrības informēšanas pasākumi jeb par 34% īstenoti vairāk pasākumi no 2021.gadā plānotajiem sabiedrības informēšanas pasākumiem, ietverot – 61 intervijas (mutiskas un rakstiskas) starptautiskiem un nacionāliem medijiem par iestādes kompetencē esošiem jautājumiem, 70 publikācijas Inspekcijas tīmekļvietnē (#DVIskaidro, Covid-19 u.c.), organizēti vai nodrošināta dalība 20 semināros, konferencēs un organizēta starptautiska konference "Personas dati – nākotnes perspektīva!".

Kopumā 2021.gadā iestāde rezultatīvo rādītāju plānoto vērtību ir sasniegusi.

2022.GADĀ PLĀNOTIE PASĀKUMI

1. Stiprināt Inspekcijas kapacitāti, veidojot konkurētspējīgu un labvēlīgu darba vidi Inspekcijā, piesaistot profesionālus un motivētus nodarbinātos Inspekcijas funkciju izpildes nodrošināšanai.
2. Iesaistīties normatīvo aktu un attīstības plānošanas dokumentu projektu izstrādē un sniegt viedokli par citu institūciju sagatavotajiem normatīvo aktu un attīstības plānošanas dokumentu projektiem.
3. Veikt preventīvas pārbaudes par mākoņdatošanas pakalpojuma izmantošanu publiskā sektorā, par personas datu aizsardzības prasību ievērošanu, telemārketiņga jomā un kredītinformācijas birojos.
4. Apstiprināt un publicēt Datu regulas 41.panta 3.punktā noteiktos kritērijus, pamatojoties uz kuriem veic rīcības kodeksu pārraudzības struktūru akreditāciju.
5. Virzīt apstiprināšanai Ministru kabinetā no Datu likuma 22.panta otrās daļas izrietošos Ministru kabineta noteikumus "Rīcības kodeksa pārraudzības institūcijas novērtēšanas, licencēšanas un uzraudzības noteikumi".
6. Nodrošināt saraksta sagatavošanu, norādot jomas, kurās nav jāveic novērtējums par ietekmi uz datu aizsardzību.
7. Veikt izvērtējamu par datu subjektu iesniegumu par viņu personas datu publicēšanu sociālajos tīklos izskatīšanas procesu un Datu regulas noteikumu piemērošanu attiecībā uz minēto personas datu apstrādi.
8. Izstrādāt vadlīnijas, kurās skaidrots novērtējuma par ietekmi uz datu aizsardzību veikšanas kārtību.
9. Izstrādāt praktiskas rekomendācijas privātpersonām videonovērošanas jomā.
10. Izstrādāt informatīvu materiālu, kurā skaidroti personas datu apstrādes ieteikumi pārziņiem un datu subjektiem telemārketiņgā.
11. Organizēt starptautisku konferenci par aktuāliem jautājumiem datu aizsardzībā.
12. Īstenot divas sabiedrības informēšanas kampaņas par sabiedrībai aktuālām tēmām datu aizsardzībā.
13. Veikt pasākumus sabiedrības izpratnes par fizisko personu datu apstrādi un aizsardzību veicināšana, organizējot izglītojošos seminārus (vismaz sešus) un publicējot skaidrojumus.
14. Izpildīt Datu likuma 18.-20.pantā noteiktos uzdevumus - organizēt divus datu aizsardzības speciālistu eksāmenus.